

STŘEDOŠKOLSKÁ ODBORNÁ ČINNOST

Obor č. 15: Teorie kultury, umění a umělecké tvorby

Práce sportovního fotografa

**Markéta Křížová
Kraj Vysočina**

Jihlava 2022

STŘEDOŠKOLSKÁ ODBORNÁ ČINNOST

Obor č. 15: Teorie kultury, umění a umělecké tvorby

Práce sportovního fotografa

The work of sports photographer

Autor: Markéta Křížová

Škola: Gymnázium Jihlava, Jana Masaryka 1, 586 01 Jihlava

Kraj: Kraj Vysočina

Konzultant: Mgr. Jan Kodet

Vedoucí: Mgr. Eva Hurychová

Jihlava 2022

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem svou práci SOČ vypracovala samostatně a použila jsem pouze prameny a literaturu uvedené v seznamu bibliografických záznamů.

Prohlašuji, že tištěná verze a elektronická verze soutěžní práce SOČ jsou shodné.

Nemám závažný důvod proti zpřístupnění této práce v souladu se zákonem č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších předpisů.

V Jihlavě dne 10. 3. 2022 .....

Markéta Křížová

Poděkování

Děkuji vedoucí mé práce Mgr. Evě Hurychové a Mgr. Janu Kodetovi za časté konzultace a vhodné připomínky, dále také RNDr. Radku Stolínovi, Ph.D. za odbornou pomoc se statistickými údaji.

Nesmím opomenout sedm sportovních fotografů, kteří vyhověli mé prosbě i přes jejich nabitě díáře. Jmenovitě děkuji Janu Benešovi, Štěpánovi Černému, Luboši Pavlíčkovi, Barboře Reichové, Lucii Roubíčkové, Karlovi Švecovi a Aleně Zapletalové.

Anotace

Tato práce se zabývá profesí sportovního fotografa. Poukazuje na historii daného oboru, jmenuje časté metody ke tvorbě fotografií. Osvětluje náročnost tohoto povolání díky autentickým rozhovorům se současnými sportovními fotografy. Dále pracuje s veřejným míněním sportovců, diváků i sportovních novinářů. Tyto dvě roviny protínají osobní poznatky, které vyplývají z vlastní zkušeností se sportovní fotografií.

Klíčová slova

sportovní fotograf; sportovní fotografie; hokejová fotografie

Annotation

This work deals with the profession of a sports photographer. It points out the history of the field, names common methods to create photographs. It sheds light on the challenges of the profession through authentic interviews with contemporary sports photographers. It also works with the public opinion of athletes, spectators and sports journalists. These two sides are intersected by personal insights that come from my own experience with sports photography.

Keywords

sports photographer; sports photography; ice hockey photography

Obsah

1	Úvod	13
2	Sportovní fotografie.....	15
2.1	Historie sportovní fotografie.....	15
2.2	Druhy sportovních fotografií	21
2.3	Metody fotografování	25
2.4	Hokejová fotografie	27
3	Popis pracovního postupu hokejového fotografa	29
3.1	Příprava	29
3.2	Fotografování.....	29
3.3	Postprodukce.....	30
4	Vlastní tvorba	33
4.1	Sezóna 2017/18.....	33
4.2	Sezóna 2018/19	33
4.3	Sezóna 2019/20.....	34
4.4	Sezóna 2020/21	35
4.5	Sezóna 2021/22	37
5	Výběr ze současných českých sportovních fotografů.....	39
5.1	Jan Beneš	40
5.2	Štěpán Černý.....	41
5.3	Luboš Pavlíček.....	42
5.4	Barbora Reichová	43
5.5	Lucie Roubíčková	44
5.6	Karol Švec.....	45
5.7	Alena Zapletalová	46
5.8	Shrnutí kapitoly.....	47
6	Kvalitativní šetření profese sportovního fotografa	49
6.1	VO č.1: Existují ve sportovním fotografickém prostředí genderové výhody?	50
6.2	VO č.2: Existuje mezi sportovními fotografy rivalita?.....	51
6.3	VO č.3: Je focení náročnější po fyzické nebo psychické stránce?	52
6.4	VO č. 4: Jaké vlastnosti jsou důležité pro sportovního fotografa?	53
6.5	VO č. 5: Jaká je emoční stránka sportovního fotografa?	54
6.6	VO č. 6: Jaká je vztahová stránka sportovního fotografa se sportovci?	55
7	Kvantitativní šetření profese sportovního fotografa.....	57

7.1	Vnímání sportovního fotografa veřejností	58
7.3	Povědomí o složitosti daného povolání	61
7.4	Vnímání fotografické tvorby	62
8	Závěr	67
9	Seznam použitých zdrojů	69
9.1	Knižní zdroje	69
9.2	Internetové zdroje	69
9.3	Zdroje obrázků a fotografií	70
10	Seznam grafů, obrázků a tabulek	72
11	Přílohy	75
11.1	Příloha 1: Rozhovor s Janem Benešem	75
11.2	Příloha 2: Rozhovor se Štěpánem Černým	78
11.3	Příloha 3: Rozhovor s Lubošem Pavlíčkem	82
11.4	Příloha 4: Rozhovor s Barborou Reichovou	86
11.5	Příloha 5: Rozhovor s Lucií Roubíčkovou	89
11.6	Příloha 6: Rozhovor s Karolem Švecem	92
11.7	Příloha 7: Rozhovor s Alenou Zapletalovou	96
11.8	Příloha 8: Vlastní tvorba v sezóně 2017/18	100
11.9	Příloha 9: Vlastní tvorba v sezóně 2018/19	104
11.10	Příloha 10: Vlastní tvorba v sezóně 2019/20	107
11.11	Příloha 11: Vlastní tvorba v sezóně 2020/21	112
11.12	Příloha 12: Vlastní tvorba v sezóně 2021/22	117

1 ÚVOD

Podnětem ke vzniku práce bylo ocenění mého snímku z mistrovství světa v ledním hokeji 2021. Sportovní fotografii se ale aktivně věnuji již čtyři roky, proto jsem se pro práci rozhodla. Chtěla jsem osvětlit i širší veřejnosti náročnost a náplň této profese. S prací sportovního fotografa se můžeme setkat při pročítání novinových článků se sportovní tematikou, v odborných časopisech nebo na webových stránkách. Sportovní fotograf nemusí mít vystudovanou speciální školu k výkonu práce, i když například Slezská univerzita v Opavě nabízí studium Tvůrčí fotografie. Většina fotografů je ovšem samouky, dokumentace sportovních akcí je jednoduše uchvátila a získala jejich srdce.

Hlavním cílem mé práce je čtenáře seznámit s profesí sportovního fotografa. Ukázat, že je to povolání nebo záliba vhodná jak pro muže, stejně tak i pro ženy. Pokusím se vyvrátit mýtus, který o fotografech koluje – „že by to přece mohl zvládnout každý“.

Práce je členěna do tří celků: na teoretickou, praktickou a výzkumnou část.

V teoretické části se věnuji historii daného oboru, metodám fotografování ve sportovním prostředí, dále druhům sportovních fotografií a konkrétněji se zaměřuji na hokejovou fotografii. Při psaní těchto kapitol jsem vycházela z české i zahraniční odborné literatury (viz Seznam zdrojů).

Praktická část vychází z mých vlastních zkušeností se sportovní fotografií. Popisuje můj postup práce během sportovního utkání. Objasňuje všechny fáze dané profese při dokumentování akcí. Rozebírá práci fotografa před zápasem, během něj i po něm. Dále na ni navazuje stručný přehled vlastní tvorby, která je seřazena chronologicky po jednotlivých hokejových sezónách.

Poslední celek práce představuje výzkumná část. V ní je kvalitativní výzkum, tak i pokus o kvantitativní výzkum. Celek začíná přehledem současných sportovních fotografů vybraných na základě osobních preferencí dle jejich zkušeností a rozhledu ve sportovní fotografii. V kvalitativním výzkumu jsem se soustředila na genderovou otázku, rivalitu v oboru, fyzickou a psychickou náročnost profese, vlastnosti sportovního fotografa a emocionální a vztahovou problematiku sportovního fotografa. V kvantitativním výzkumu jsem sledovala vnímání sportovního fotografa veřejností.

Závěr práce rozebírá zjištěné poznatky. Výsledky svého výzkumu nemohu porovnat, protože jsem se při heuristice s odbornou studií na toto téma nesetkala. Práce je vybavena textovými a obrazovými přílohami. Do textových jsou zařazeny autorizované rozhovory s vybranými sportovními fotografy (viz str. 74–99). Obrazové tvoří mé fotografie v jednotlivých hokejových sezónách (viz str. 100–121).

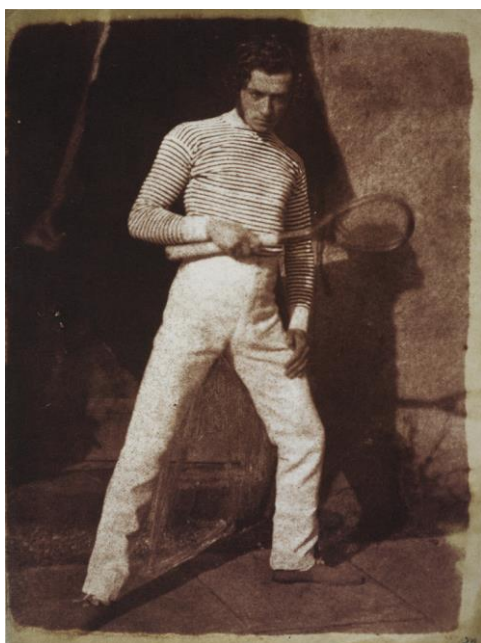

2 SPORTOVNÍ FOTOGRAFIE

„Sportovní fotografie představuje fotografický žánr, který zachycuje všechny druhy sportů. Má v sobě mnoho prvků z jiných disciplín – od jedinečného okamžiku přes emoce a dramatickosti až po estetický zážitek – a zároveň jako jediná zachycuje především dynamiku a pohyb.“ (KOZÁK, 2010, str. 11)

2.1 Historie sportovní fotografie

Na začátek je nutné poznamenat, že nejtěžším úkolem pro první odvážlivce, kteří chtěli zaznamenat svět okolo sebe, byla četná hybnost objektů. Aparát ve třicátých letech devatenáctého století byl určen pro statickou kompozici. Pokud by se mihl scénou pohyblivý předmět, přístroj by ho nezachytil, protože čas závěrky¹ se pohyboval okolo desítek minut. V dnešní době bereme fotografování v rychlosti jako samozřejmost. Překážkou nám není nic, po jednom kliknutí na tlačítko chytrého mobilního telefonu dostaneme kvalitní snímek, za který by se nemusel stydět jakýkoliv umělec minulého století. Nezajímá nás většinou, jak přístroj funguje, protože všechny technické parametry zařídí mobilní telefon nebo fotoaparát automaticky sám. O tom se vědcům před dvěma stoletími ani nezdálo.

Obrázek 1: Mr. Laing or Laine;
Foto: O. Hill, R. Adamson (1843)

Obor sportovní fotografie působí jako nové neprobádané odvětví, má ale svou bohatou historii.

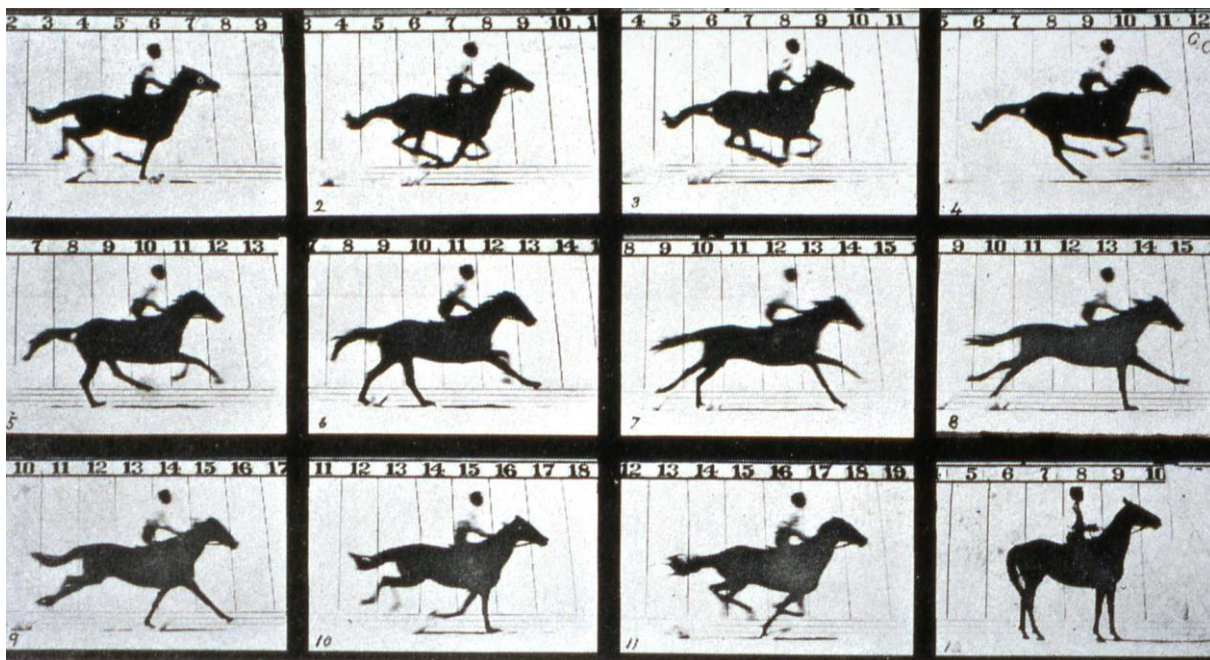
První pokus o fotografii se sportovní tematikou se datuje roku 1843, tedy sedmnáct let po úspěšném vytvoření prvního snímku vůbec. Zasloužili se o ni dva skotští fotografové Octavius Hill a Robert Adamson. (BUCKLAND, 2016, str. 268–299) Na této daguerrotypii² je vyobrazen mladík v dobovém tenisovém oblečení, držící raketu v pravé ruce. Jelikož je tenisová pálka rozostřená, lze předpokládat záměr o navození atmosféry během utkání, kdy se hráč připravuje k odpalu míčku. Snímek pojmenovaný Mr. Laing or Laine napovídá, že identita zobrazené osoby není dodnes známá, nejspíše se nejedná o sportovce, ale pouze o nastylizovaného modela. (PELIKÁN, 2010, str. 20)

Dalším fotografem, který pomohl vývoji v tomto odvětví, byl Eadward Muybridge. Do historie sportovní fotografie se zapsal trochu náhodou. Svou tvorbu zaměřoval především na fotografování krajiny. Pak ale dostal netradiční nabídku od Lelanda Stanforda, vlastníka velkého hřebčína. Tento americký podnikatel přišel s domněnkou, že při klusu má kůň v jednu chvíli všechna čtyři kopyta ve vzduchu. O pravdivosti Stanfordova

¹ **závěrka** - zařízení umožňující vstup světla na film (nebo snímací prvek) po přesně určenou dobu

² **daguerrotypie** - první v praxi používaná fotografická technika s obrazem vytvořeným amalgamem stříbra

výroku byla podle legendy vypsána sázka o dvacet pět tisíc dolarů. Je až zarážející, s jakou elegancí se angloamerický fotograf popasoval v té době s tak těžkým úkolem. Na sérii snímků lze jednoznačně prokázat, že se kůň v jednom okamžiku skutečně odráží a dochází tak k „letu“, který je zaznamenán na druhém a třetím světlotisku³. (BAATZ, 2004, str. 63)

Obrázek 2: Flying Horse; Foto: Eadward Muybridge (1878)

Díky finanční podpoře dokázal Muybridge zdokonalovat své výzkumy a podnítil svou prací mnoho dalších fotografů k tomu, aby experimentovali se zachycováním pohybu a velmi rychlých dějů. Zajímavou inovaci vnesl do fotografického světa francouzský vědec Étienne Jules Marey. Je považován za vynálezce fotoaparátu nazývaného také fotografickou puškou. Puška na obrázku 3 mohla zaznamenat až dvanáct snímků za vteřinu zachycených na jediný obraz. Dá se s ní fotografovat na velké vzdálenosti.

Obrázek 3: Mareyova fotografická puška

„Marey vytvořil soubor několika kruhových a osmiúhelníkových disků, na kterých byly zachyceny i časy rychlejší než 1/500 sekundy.“

Těmto diagramům se začalo říkat chronofotografie⁴. „Tyto chronofotografie poté Mareymu sloužily k daleko detailnějšímu rozboru pohybů, než měl do té doby k dispozici od Muybridge.“ (PELIKÁN, 2010, str. 22)

³ **světlotisk** - druh tiskové techniky; princip závisí na citlivosti chromanových solí ke světlu a utvrzování želatiny produkty jejich rozkladu; zbobtnalá neutvrzená želatina na neosvětlených místech podržela vlhkost a odpuzovala mastnou tiskařskou barvu, zatímco utvrzená osvětlená místa ji přijímala

⁴ **chronofotografie** - sled fotografických snímků reprodukcí ve svém celku pohybu

Ve Francii se tamním sportovním fotografům velmi dařilo. Jules Beau vytvářel portréty sportovců různých druhů sportu se zálibou v cyklistice a motoristických závodech. Historik a fotograf Jean-Claude Gautrand, který publikoval osm fotografií Julese Beaua, se ve své knize *Visions du sport* domnívá, že jej lze považovat za prvního sportovního fotografa v historii. Beau mohl díky rychlému technickému vývoji dokumentovat i ostatní sporty, například rugby, fotbal, hokej nebo své milované rychlostní závody automobilů. (GAUTRAND, 1989, str. 26)

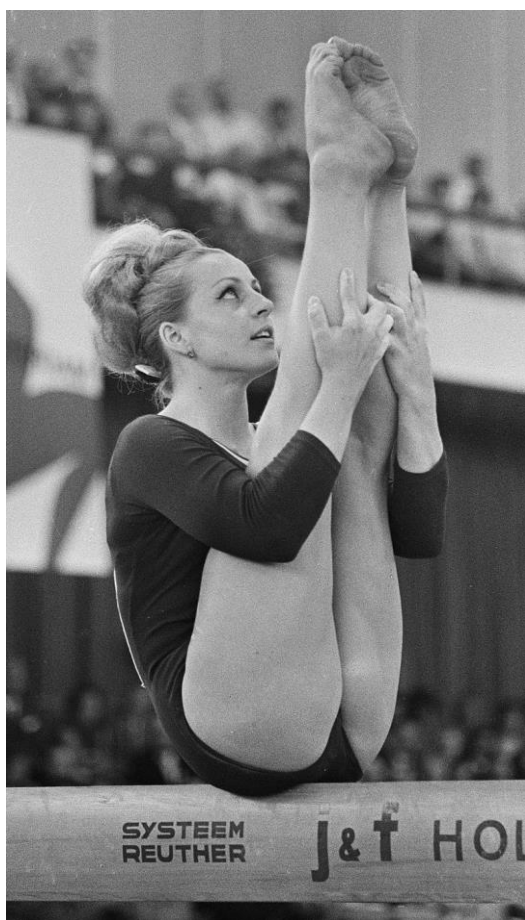
Obrázek 4: Major Taylor; Foto: Jules Beau (1907)

V roce 1898 vznikl první zpravodajský fotografický servis Bain News Service⁵. Společnost byla založena americkým fotožurnalistou Goergem Bainem v New Yorku. Zahrnovala sportovní fotografii, ale nebyly vyloučeny i ostatní žánry jako fotografování módy, celebrit nebo každodenního života právě ve městě, které nikdy nespí. Za snímky dostávali umělci zaplacení, profese fotografa se dostala do povědomí po celém světě.

V období světových válek pochopitelně sportovní žurnalistika upadla, jelikož se nemohly konat mezinárodní i národní sportovní akce, které by se daly fotografovat. Technická stránka fotky se ale stále rozvíjela, hlavním tématem byla dokumentace války.

---

⁵ **Bain New Service** – editoři často nebyli ochotni si za fotografie ke svým článkům adekvátně zaplatit, a proto Bain nabídl svým klientům za pět dolarů týdně poskytnutí tři sportovních fotografií denně

Obrázek 5: Věra Čáslavská;
Foto: Ron Kroon (1967)

Za zmínku stojí fotograf Ron Kroon, který nejdříve působil jako profesionální plavec. Byl vůbec prvním Holanďanem, který uplaval sto metrů za méně než padesát pět vteřin. Po plavecké kariéře se stal velmi uznávaným fotografem pro tiskovou agenturu ANeFo⁶. Díky tomu, že dobře znal sportovní prostředí, uměl vystihnout momenty, které se zapsaly do historie. Jedním ze snímků je fotografie Věry Čáslavské při evropském šampionátu v roce 1967.

O pár let později byl zhotoven prototyp prvního digitálního fotoaparátu, který se k běžným uživatelům dostal až na sklonku 90. let 20. století. „Snadnost použití, okamžité výsledky i nulová cena pořízení snímku dávají u veřejnosti i profesionálů jednoznačné body pro digitální fotoaparáty. Filmové fotoaparáty si pořizují pouze zapálení fotoamatéři, umělci či profesionálové pro speciální použití.“ (PIHAN, 2014, str. 18)

Výhody digitální fotografie, mezi které patřila i volnost v počtu vzniklých snímků, přilákaly k fotoprodukcí mnoho lidí. „Mizí tak problém s nedostatkem volného místa na kinofilmu, není

třeba pořizovat nové fotografické kinofilmy a snímek lze okamžitě nahrát do počítače, aniž by musel být vyvolán ve fotolaboratoři.“ (MUSIL, 2010, str.7) V současné době je digitální fotoaparát cenově dostupný i pro fotografy, kteří se neživí tvorbou snímků. Tento žánr fotografie pozoruje každým rokem nové trendy. K těm nejnovějším patří bezzrcadlovka⁷, která umožňuje i na sportovní akci zachytit vše do nejmenšího detailu.

2.1.1 Historie české sportovní fotografie

Česká sportovní fotografická scéna se chopila aparátů v 2. polovině 19. století. O prvenství průkopníka v této oblasti se prou dva významní fotografové, Jan Adolf Brandeis a František Fridrich. První jmenovaný vytvořil skupinové portréty představitelů Sokola. Druhý zmíněný se vydal přímo na kluziště na Střeleckém ostrově v Praze, kde se mu podařilo při vystoupení vyfotografovat Jacksona Hainese, americkou hvězdu moderního krasobruslení. Dnes jde o nejstarší fotografii zahraničního sportovce u nás. Stejně jako ve světě bylo problémem zachycení rychle se hýbajících objektů, i v českých zemích se upřednostňovalo aranžování scény a rekvizit před fotografováním na sportovištích. Fotografové museli být výtvarně nadaní,

---

⁶ ANeFo – (Algemeen Nederlandsch Fotobureau) v překladu Hlavní nizozemský fotografický úřad

⁷ **bezzrcadlovka** - typ digitálního fotoaparátu, který v sobě kombinuje vlastnosti digitálních zrcadlovek a kompaktních; první model byl představen v roce 2004

neboť si sami malovali kulisy pro větší věrohodnost díla. Sportovci se chovali před aparátem podobně jako herci. Pózovali tak, aby jejich pohyb vypadal realisticky. „*Nejnáročnější živý obraz mající vztah ke sportu vytvořil ve studiových podmínkách pro pražský spolek alpinistů v roce 1880 Jindřich Eckert, označovaný za vůbec nejvýznačnější osobnost dějin fotografie v českých zemích 19. století.*“ (SCHEUFLER, 2003, str. 1)

Obrázek 6: Alpinisté – hrdinové hor; Foto: Jindřich Eckert (1880)

Oblíbeným sportem pro fotografování se stala cyklistika, lze tak předpokládat z desítek dochovaných děl. „*Charakteristickým znakem mnoha tehdejších snímků s cyklisty zůstávala stylizovanost a nahranost; oblíbené byly zejména nahrávané pády.*“ (SCHEUFLER, 2003, str. 2) Není se tedy čemu divit, že první český sportovní časopis nesl název Cyklista. Obsahoval pouze texty, fotografie se začaly objevovat až v dalším časopisu, Velocipedista. Tehdy používaný papír zhoršoval kvalitu fotografií. Časopisy Český svět nebo Sport a hry, které vycházely na počátku 20. století, vynikaly tištěnými sportovními sériemi na křídovém papíře. Znamý fotograf té doby Rudolf Bruner-Dvořák se odlišoval od ostatních pestrostí snímků, které nezobrazovaly pouze dění na sportovišti. Oblíbil si dokumentování fanoušků, diváků a zákulisí závodu. Díky němu bylo fotografování v českých zemích v prvním desetiletí na svém vzestupu.

Snímky doposud sloužily pro lepší přehlednost článků v tisku. Na přelomu 19. a 20. století se ale například fotografie z Velké pardubické hojně vyhledávaly, jelikož právě podle snímků se mohlo lépe určit konečné pořadí závodníků. Nebyl problém zhotovit snímky s expozičními časy⁸ zlomků vteřin. Sportovní fotografie se během 20. století dostávala pomalu, ale jistě do podoby, ve které ji známe dnes.

---

⁸ **expoziční čas** - doba, po kterou je závěrka fotoaparátu otevřena a umožňuje tak světlu dopadat na obrazový senzor nebo film ve fotoaparátu

2.1.2 Významné české sportovní fotografie

Česká sportovní fotografie, která se proslavila i ve světě, nese název Brankář a voda a jejím autorem je fotoreportér Stanislav Tereba. Vznikla v roce 1958 na fotbalovém zápase pražské Sparty. Jednalo se o běžné utkání, od druhého poločasu ale začalo silně pršet. Fotografové schovali svou techniku a rychle opustili svá stanoviště. Tereba zůstal, a mohl tak vyfotografovat nejúspěšnější sportovní fotografii své kariéry. Na snímku se nachází muž v holínkách, brankář Miroslav Čtvrtníček, připravený k výkopu míče. Jako jediný český snímek v historii dokázal získat hlavní cenu v prestižní soutěži World Press Photo. Zajímavostí je, že ve sportovní kategorii se Terebovým krajanům v dalších letech dařilo. „I to vypovídá o vysoké kvalitě sportovní fotografie v českém podání.“⁹

Obrázek 7: Brankář a voda;
Foto: Stanislav Tereba (1958)

Obrázek 8: Fotografie roku 2005;
Foto: Václav Jirsa (2005)

Úspěchy slavili Josef Pilmann, Emil Fafek nebo Miroslav Martinovský. Zastavím se u snímku fotografa Václava Jirsy, který fotí mimo jiné i handicapované sportovce. Pyšní se titulem Fotografie roku 2005 v české soutěži Czech Press Photo. Jedná se o působivé zachycení historického momentu Ericha Winklera z letních paralympijských her v Aténách.

"Vítězná fotografie zobrazuje okamžik vrcholného štěstí a lásky. Štěstí člověka, který zvítězil sám nad sebou, a vzájemnou lásku otce a dětí. Pro silné emoce divák téměř nevnídá závodníkovu tělesné postižení," těmito slovy se vyjádřila mezinárodní porota k vítězné fotografii.¹⁰ Jirsa dodává, že německý sportovec postrádá i dolní končetinu. Jezdí přitom na jízdním kole určeném pro zdravé sportovce, obdivuje český fotograf. Tvůrci se snaží o zachycení mimořádných událostí, není proto divu, že čeští fotografové jsou neustále ve světovém popředí fotografického světa.

⁹ Převzato z [Češi ve World Press Photo | Detail novinky | Czech Photo o.p.s.](#)

¹⁰ Převzato z [Fotoreportér Práva vyhrál Czech Press Photo - Novinky.cz](#)

2.2 Druhy sportovních fotografií

Při průzkumu internetových článků, sociálních sítí nebo tisku se můžeme setkat s velkým množstvím sportovních fotografií. V následující podkapitole představím pět základních druhů, na které lze nejčastěji narazit: akční fotografie, emoční fotografie, portrétní fotografie, sportovní feature a sportovní série

2.2.1 Akční fotografie

Ke sportu patří bezesporu akce. Fotografie, jež zachycují jeden významný moment probíhajícího utkání, se nazývají akční. V nejlepším případě by se mělo jednat o rozhodující okamžik celého klání. „Vizuálně se u akční fotografie většinou jedná o snímky, které vznikají použitím dlouhého teleobjektivu¹¹, díky jehož úzkému úhlu záběru a malé hloubce ostrosti¹² je redukováno pozadí, čímž se do popředí dostává zaostřený hlavní motiv.“ (GÉLA, 2012, str. 6)

Obrázek 9: Gól Tomáše Čachotského za zády vsetínského brankáře; Foto: Markéta Křížová (2020)

---

¹¹ teleobjektiv - opticky "přibližuje" předmět, podobně jako dalekohled

¹² hloubka ostrosti - rozsah vzdáleností, kde se snímáný předmět musí nacházet, aby se na výsledném snímku jevil ostře lidskému oku

2.2.2 Emoční fotografie

Úzce související s akční fotografií je emoční snímek. V hokejovém prostředí se nejvíce uplatňuje gólová radost, znázorněná na obrázku 10. Na první pohled zaujme sportovce, fanoušky i redaktory, kteří tyto snímky s oblibou používají ke svým článkům. Samotná fotka totiž dokáže přesně zachytit situaci i bez zdlouhavých popisků.

„Tento přístup dává přednost pocitům před skutečností. Fotograf se neomezuje na to, aby zobrazil na snímku vnější podobu motivu, nýbrž se snaží zahrnout do svého obrazu něco z toho, co cítil a co si myslel, a sdělit to jeho adresátovi. Rozdíl mezi oběma je v podstatě rozdíl mezi faktem a dojemem.“
(FEININGER, 2000, str. 33.)

Tvůrce musí umět odvodit, co se před ním za pár vteřin přihodí, a být zkrátka ve správný čas na správném místě. Pokud se vše podaří, jak má, odměnou mu bude jedinečný snímek. Dokumentují se i negativní emoce; pláč, vztek nebo křik. Jedná se o nejvíce ceněné snímky.

Obrázek 10: Gólová radost Davida Michálka;
Foto: Markéta Křížová (2019)

2.2.3 Portrétní fotografie

Portrétní fotografie sportovců mohou také doplňovat články v tisku i na internetu. Nejsou zpravidla focené při sportovní akci. Vznikají většinou po ní na žádost hráčů nebo před sezónou v ateliérových podmínkách za speciálního nasvícení.

Obrázek 11: Příklad portrétní fotografie; Foto: Markéta Křížová (2019)

2.2.4 Sportovní feature

Feature fotografie u sportu je stejně důležitým faktorem jako akční snímek. Zachycuje okolí akce, nejčastěji fanoušky, trenéry nebo i předměty související s událostí. Může se taky jednat o zákulisní snímky, kdy fotograf využívá své pozice a ukazuje veřejnosti nepřístupné momenty, aby kontakt mezi sportovcem a divákem vzrostl.

Obrázek 12: Příklad sportovní feature; Foto: Markéta Křížová (2021)

„U fotografie sportovní feature fotograf ignoruje rozhodující okamžik výhry ve prospěch zachycení atmosféry na sportovišti. Impresionistické snímky se tak spíše přenesou přes aktuálnost konkrétní akce a stanou se obecnou ukázkou toho či kterého sportu.“
(KOBŘE, 2008, str. 101–102)

2.2.5 Sportovní série

„Sport a průběh sportovního utkání už ze své podstaty nabízí vyprávění příběhu v několika snímcích.“ (GÉLA, 2012, str. 9) Pro lepší představu uvedu příklad sportovní série fotografky Barbory Reichové *Nezlomní olympionici*, která poukazuje na vytrvalost českých sportovců během covidové doby. Tato série snímků byla oceněna například v soutěžích Czech Press Photo a Sony World Photography Award v roce 2021. Svého uznání dostala i mezi konkurencí v AIPS Sport Media Award.

Obrázek 13: Lukáš Krpálek, *Nezlomní olympionici*; Foto: Barbora Reichová (2020)

Obrázek 14: Tomáš Bábek, *Nezlomní olympionici*; Foto: Barbora Reichová (2020)

2.3 Metody fotografování

Je pochopitelné, že se jinak bude fotit hokej a jinak třeba šachy. Přesto zůstává stejné zadání – fotografie by měla věrohodně dokumentovat akci. Ve sportovním oboru fotky se setkáváme s dvěma typy technik pro tvorbu snímků. Záleží také na samotném tvůrci, jak pojme daný okamžik. Výsledkem tak může být fotoreportáž i umělecké dílo.

2.3.1 Zmrazený pohyb

Při fotografování nás přirozeně napadne, abychom jedinečnost okamžiku „zmrazili“. Docílí se tím při nastavení krátkého expozičního času v řádech setin nebo tisícín vteřin. Není problém zachytit člověka ve skoku nebo radost ihned po vstřelení branky. Pro lední hokej je tzv. „mražák“ nejpoužívanější technikou. Například u motoristických závodů se tato metoda běžně nepoužívá. Zmrazený pohyb neznázorní rychlost závodníka, proto u automobilu, který se prohání například po okruhu 200 km/h, nejsme schopni odhadnout, jestli se skutečně pohybuje, nebo jenom nečinně stojí. (KOZÁK, 2010, str. 43)

Obrázek 15: Vítězný kanadský gól MS 2021 proti Finsku; Foto: Markéta Křížová (2021)

2.3.2 Panning (česky švenkování)

Termínem panning se rozumí efekt rozmazání vyobrazeného objektu. Fotografové tento způsob využívají pro ozvláštňení své tvorby. Typickým sportem pro švenkování jsou například cyklistické závody nebo atletika. Tato metoda není určena úplným začátečníkům, jelikož i zkušeným fotografům se nemusí napoprvé povést. Pro panning se doporučuje monopod (teleskopická tyč) nebo stativ. Držení aparátu v ruce znamená více nepřesností.

Existují dva typy této metody. V jednom případě se fotoaparát pohybuje zároveň s rychlostí sportovce, druhá situace naopak zaostřuje na pozadí snímku. Spojujícím prvkem je dlouhý expoziční čas, určený dle typu sportu či rychlosti objektu. Rozmazané plochy působí dynamičtěji, zaujmou mnohdy člověka i abstraktním dojmem. (KOZÁK, 2010, str. 43–45)

Obrázek 16: Jakub Vadlejš; Foto: Barbora Reichová (2021)

Snímek českého reprezentanta v hodu oštěpem z dílny Barbory Reichové je viditelně rozdílný od druhé fotografie Martina Kozáka z nočního běhu Prahou. Fotografie vznikla připevněním fotoaparátu na stativ, který je postaven na stabilní podloží. Čelovky běžců osvětlují ulici a při jejich pohybu představují dlouhou vlasatici. Pozadí je oproti předchozí fotografii ostré.

Obrázek 17: Christmas Night Run; Foto: Martin Kozák (2015)

2.4 Hokejová fotografie

Lední hokej je kolektivní sport původem z Kanady, který se hraje skoro ve všech případech na zimním stadionu. Každá z hal je specifická, má jiné osvětlení a konstrukci. Nelze tedy definovat jednotné nastavení fotoaparátu pro tyto účely. „Velkou výhodou oproti jiným halovým kláním však představuje led – příjemně odráží světlo a přisvětluje sportovce zespodu a díky jeho převážně bílé barvě nepřidává žádný nechtěný barevný nádech.“

(KOZÁK, 2010, str. 82)

Hokej patří k rychlým sportům plným akce a emocí, které se odehrávají na poměrně malém prostoru. V možnostech fotografa není, aby zachytil veškerý pohyb, který se před ním děje. Jeho úkolem, jako u ostatních sportů, je dokumentace utkání, zachycení nejdůležitějších momentů. „Při sportovní fotografii nemáme jistotu, jaký záběr nás očekává, ale máme nekonečné množství příležitostí.“ (PILMANN, 1959, str. 31)

Hokejová fotografie vyžaduje také speciální fotovýbavu. Běžnou součástí je zrcadlovka se světelným teleobjektivem nebo také širokoúhlým objektivem. „Odpovídající vybavení pouze usnadní, ale nezaručí výjimečnou fotografii. Každý okamžik je pomíjivý a sportovní fotoreportér se musí umět rozhodovat ve zlomku vteřiny, musí předvídat vývoj situace, potřebuje rychlý prst na spoušti, dobré oko a cit pro kompozici a v neposlední řadě i štěstí“ (KOZÁK, 2010, str. 11)

Obrázek 18: Momentka z hokejového utkání Jihlava – Frýdek-Místek; Markéta Křížová (2020)

3 POPIS PRACOVNÍHO POSTUPU HOKEJOVÉHO FOTOGRAFA

Hokejovému focení se věnuji čtyři roky. Za tu dobu jsem si zavedla svoji rutinu, kterou stručně představím, a poukážu, jak funguje sportovní fotograf na hokejovém utkání. Tuto kapitolu rozdělím do tří základních oblastí: příprava, fotografování a postprodukce.

3.1 Příprava

Příprava se nemá nikdy podceňovat. Když ji provedu poctivě, zjednoduším si další činnosti spojené s focením. Děláním jí i pro vlastní pocit klidu, nejsem poté tolik nervózní a mám lepší přehled, jak budou následující hodiny na zimním stadionu přibližně vypadat.

Začínám základními informacemi, musím vědět kdy, kde a s kým se hraje. Na důležitá hokejová klání je potřebná akreditace neboli speciální novinářská vstupenka na zápas. Oproti klasickému diváckému lístku se liší zejména povoleným přístupem do míst, kam nikdo jiný nemůže. Visí na krku a odlišuje fotografa od ostatních. Žádá se o ni nejdéle den před utkáním u marketingového oddělení daného hokejového klubu. Dalším odlišovacím prvkem je barevná vesta s nápisem FOTO, která ovšem není vždy vyžadována.

Důležitá je příprava techniky. Musím počítat s neočekávanou technickou závadou, proto mám záložní plán v podobě duplikací některých součástí. Nosím vždy dvě baterie, dvě SD karty. Fotoaparát, mobil i tablet nabíjím na sto procent, abych s nimi mohla pracovat spolehlivě i při stupních pod nulou.

Obrázek 19: Ukázka akreditace;
Foto: Markéta Křížová (2021)

Já si dále hledám zajímavosti o hráčích, kteří se účastní zápasu. Zajímá mě například jejich mateřský klub nebo jestli se mezi protihráči neobjevuje jejich kamarád. Tyto fotografie jsou oblíbenými u hokejistů, protože díky povedenému snímku mají vzpomínku na celý život.

U přípravy nesmí chybět povědomí o statistikách obou týmů. Utkání ale může dopadnout přesně naopak než dle papírových předpokladů, proto jsou významné fotografování instinkty.

3.2 Fotografování

Vlastní fotografování je nejdůležitější částí celého procesu. Divákovi nebo sportovci to může připadat jednoduché prostát celé utkání na jednom místě, mačkat spoušť a o přestávce mezi třetinami jít do vyhřáté redakční místnosti si odpočinout. Realita je ale trochu jiná.

Někdy totiž stadion po technické stránce strádá. Svítidla mohou přeblikávat, tím získám několik po sobě jdoucích snímků jiné barvy. Kvůli špatné izolaci se při větší venkovní vlhkosti může tvořit mlha nad ledovou plochou, což bývá typické pro starší haly. Fotograf musí také počítat s pyrotechnikou, která se jednou za čas na stadionech také může objevit a zamořit celý vnitřní prostor.

Střídáním stanovišť si zaručím zajímavou výslednou fotogalerii. Lokace pro fotografy jsou různé. Jedná se o místo mezi střídačkami, kolem mantinelu, na balkónech nebo na tribuně. Některé stadiony mají i střešní rampu, ze které lze fotit přímo nad probíhajícím utkáním. Fotograf musí být stále ve střehu. „*Naučí se fotografovat s oběma očima otevřenými – jedním sledovat puk v hledáčku a druhým okem periferně hru a hráče mimo hlavní ohnisko akce.*“ (KOZÁK, 2010, str. 82)

3.3 Postprodukce

Postprodukce probíhá již během utkání. Řadím do ní třídění, úpravu snímků a následné posílání fotek do veřejného prostoru. Při hokejovém zápase soupeřím s časem, abych o přestávkách mezi třetinami prošla celý proces za co nejkratší dobu. Prioritou je v tomto okamžiku rychlost. Tyto fotografie se sdílí na sociální síti hokejového klubu nebo k čerstvým informacím v internetových člancích.

Po závěrečném hvizdu a poděkování fanouškům za podporu se hokejisté odeberou do kabin, stadion se zhasíná. Tím práce fotografa nekončí, ba naopak. Všechny nově získané fotografie musím projít a vytřídit ty, které se mi zdají použitelné. Na první pohled nemusí zaujmout, ale fotograf v nich vidí skrytý potenciál. Za jeden hokejový zápas se nafotí až dva tisíce snímků, ze kterých se vybere necelá desetina.

Nejčastěji upravuji své snímky v programu Adobe Lightroom, aplikaci sloužící přímo pro vylepšení fotografií. Toto prostředí je využíváno většinou fotografů. Samotná úprava zabírá zpravidla nejdelsí časový úsek. Je založena na subjektivním názoru, proto se každý fotograf snaží na trhu o svůj jedinečný styl.

Obrázek 20: Osvětlení v O₂ areně na sériovém snímání; Foto: Jan Beneš (2021)

Pro lepší představu uvádím srovnání snímku originálního a prošlého postprodukcí.

Obrázek 21: Originální snímek Filipa Helta; Foto: Markéta Křížová (2021)

Obrázek 22: Upravený snímek Filipa Helta; Foto: Markéta Křížová (2021)

4 VLASTNÍ TVORBA

Jak už jsem zmiňovala v Úvodu, sportovní fotografie patří mezi mé záliby. Konkrétně hokejové focení se stalo mým největším koníčkem. Nezačínala jsem ovšem ihned z pozice fotografa. Jako divák jsem zavítala na utkání jihlavské Dukly, která hrála proti týmu HC Energie Karlovy Vary v roce 2017. Na svůj první hokejový zážitek vzpomínám moc ráda. Tam jsem totiž poznala, že hokej neznamená jenom bezpředmětné honění se za pukem. Viděla jsem davy lidí, od těch nejmenších, po zapálené fanoušky, až po nejvěrnější obdivovatele daného týmu.

Tohle propojení všech generací mě nadchlo. Vlastně si z prvního utkání nepamatuji nic jiného než domácí fanoušky, kteří ženou kupředu svůj oblíbený tým. Díky této výhře postoupil klub HC Dukla Jihlava po dvanácti letech zpět do nejvyšší české hokejové ligy. A tak se hokejová vášeň stala součástí mého života.

4.1 Sezóna 2017/18

V únoru 2018 jsem poprvé okusila, co to znamená být hokejovým fotografem. Neprobíhalo to ovšem klasickým způsobem jako u většiny fotografů. Běžně si člověk dojde nafotit mládežnický zápas, kde nemusí řešit speciální povolení ke vstupu. Dokumentuje si, co se mu zachce, není nikým limitován a ve výsledku jsou všichni přítomní hokejisté nadšení, že je konečně někdo přišel nafotit. A je jim tak trochu jedno, jak výsledné snímky vypadají.

Ke svým patnáctým narozeninám jsem obdržela nezvyklý dárek v podobě fotoakreditace na utkání jihlavské Dukly v té době hrající nejvyšší českou ligu. Nešlo si představit prestižnější začátek kariéry než plný stadion bouřlivě skandujících fanoušků. A tak jsem začala fotit pro klub HC Dukla Jihlava. Zažila jsem čtrnáct extraligových utkání jako fotograf „do počtu“, nebyla na mě kladena tak velká zodpovědnost. Pokud se mi nějaký snímek povedl, využil se do klubových článků. Byla to sezóna na sžití se se systémem, doslova „hltání“ atmosféry a tvorby mnoha krásných zážitků.

4.2 Sezóna 2018/19

První celá odfočená sezóna, HC Dukla Jihlava sestoupila z české nejvyšší hokejové ligy do nově přejmenované soutěže Chance liga. Tam jsem si vysloužila místo klubové fotografky, měla jsem dokumentovat veškeré dění na domácích zápasech v Jihlavě. V té samé sezóně jsem

Obrázek 23: Martin Nečas v objetí s Josefem Kořenářem;

Foto: Markéta Křížová (2018)

aktivně fotila i pro havlíčkobrodský klub, dvakrát týdně jsem navštěvovala místní stadion a byla u důležitých utkání A-týmu a mládeže.

Po sezóně jsem chtěla s focením pomalu končit. Bavila mě tato činnost, ale v kombinaci se studiem se stávalo, že jsem nestíhala školní povinnosti tak, jak bych si přála. Těžké rozhodnutí jsem nakonec řešit nemusela, protože společnost eSports, která sdružuje hokejové redakce, mě nominovala na MS v ledním hokeji 2020. Tento impuls mi dal jasně najevo, že fotografování zůstane mojí srdeční záležitostí po delší dobu.

Obrázek 24: Momentka z charitativního zápasu Derby pro Terezku; Foto: Markéta Křížová (2019)

4.3 Sezóna 2019/20

Obrázek 25: Kachna v rukách Richarda Cachnína; Foto: Markéta Křížová (2020)

Ročník 2019/20 byl o přípravě na vysněné mistrovství. Nejlepší trénink spočíval v mnoha odfočených utkáních, fotograf musel být v záprahu. Zkoušela jsem jezdit na jiné stadiony, poznávala jsem své limity.

Snímek zachycující kachnu, která zavítala na havlíčkobrodskou Kotlinu, ukazuje, jak moc zvláštní sezóna to byla. Dělo se toho opravdu hodně.

V druhé polovině sezóny začala Českou republiku ohrožovat nemoc covid-19. Sportoviště se okamžitě zavírala. Sezóna se nedohrála a zůstala nedokončenou bez udělených titulů. Neuskutečnilo se i mistrovství světa. Sen se rozplynul, ale nevzdávala jsem se naděje. Věřila jsem, že se ještě může stát zázrak.

4.4 Sezóna 2020/21

A zázrak se opravdu stal! Předcházelo mu deset měsíců obsahujících tisíce fotek a stovek zážitků. Do mého portfolia přibyl další klub z Vysočiny. Na konci srpna 2020 jsem totiž dostala nabídku fotit pro klub SK Horácká Slavia Třebíč. Dlouho jsem váhala, jestli focení přijmu. Nakonec mi to přišlo jako skvělá příležitost se zlepšit a poznat nové zázemí.

Nadšení netrvalo dlouho, odehrálo se pouze pár utkání. Na začátku října se na měsíc zastavily všechny české hokejové ligy. Na zimní stadiony od listopadu nemohli zavítat kvůli opatřením fanoušci, haly zely prázdnou. Mládežníci odpískali konec sezóny, pokračovaly pouze dvě nejvyšší české ligy. Fotograf musel dokumentovat v těchto chvílích při zápasech vše. Důležitým aspektem byla rychlost, kterou snímky dopravoval ke sportovním příznivcům, aby si i v nelehké době našli cestu ke sledování ledního hokeje.

Pandemie nepolevovala, ale jak se říká, naděje umírá poslední. Tahle pohádka měla šťastný konec. V polovině května jsem odjela do lotyšské Rigy splnit si svůj sen.

4.4.1 Mistrovství světa v ledním hokeji v Rize

Pocity z šampionátu se jen těžko přenášejí do papírové podoby. Na jedné straně jsem bojovala se spánkovým deficitem, na druhé straně se přede mnou každý den děly nezapomenutelné zážitky s partou novinářů, která se za necelé tři týdny stala mou druhou rodinou.

Na mistrovství světa se hodilo vynikat v cizích jazycích, protože na takovou akci jezdí fotografové různých národností. Většina z nich je přátelská, a když je chvilka času, rádi pomohou a seznámí se.

Zkušenost z MS byla pro mne jedinečná. Zjistila jsem, jak moc náročnou funkci fotograf zastává. Musela jsem být neustále ve střehu, i když jsem na sobě cítila únavu. Až zpětně si uvědomuji, jakou velkou zodpovědnost jsem měla na svých bedrech, protože na moje fotografie čekal, prakticky vzato, celý český národ. Sen byl konečně splněn, pak přišla ještě třešnička na dortu.

Obrázek 26: Gólová radost Filipa Chytila a Dominika Kubalíka;
Foto: Markéta Křížová (2021)

4.4.1.1 Popis vítězné fotografie ŠKODA BEST PICTURE CONTEST

Mezinárodní fotosoutěž ŠKODA BEST PICTURE CONTEST, jež patří již k tradičním zpestřením při mistrovství světa v ledním hokeji, povoluje účast pouze fotografům, kteří jsou akreditováni na daný ročník mistrovství. Celá soutěž není tolik transparentní, registrace i zasílání fotografií se vede přes e-mailovou korespondenci. Kompletní výsledky jsou známy až při další stejnojmenné akci v podobě brožurky. Každý rok se pravidla pro vstup do soutěže mění se závislostí na podmínkách turnaje.

Ročník 2021 byl jedinečný kvůli lokaci fotografií. Mohla jsem fotit pouze z tribun, přístup k mantinelům byl pro všechny zakázán. Mezi fotografy se musely dodržovat rozestupy. Fotograf se mohl prezentovat pěti svými snímky podle svého úsudku. Důležitým aspektem byla přítomnost značky ŠKODA na snímku. Nezáleželo na velikosti požadovaného emblému, hodnotila se především originalita. Uzávěrka registrace byla pár dní po skončení mistrovství, bylo tedy obtížné se probrat tisíci snímky a pokusit se vybrat opravdu ty nejlepší fotografie. S časovou tísň se potýkali i ostatní fotografové, někteří se tak přihlásit do fotosoutěže nestihli.

Obrázek 27: Vítězná fotografie MS v ledním hokeji, Foto: Markéta Křížová (2021)

Nikde nebylo napsáno, kdy mělo vyhlášení proběhnout. Nakonec jsem čekala přes čtyři měsíce. O to více jsem byla překvapená jednoho říjnového večera z e-mailu od společnosti ŠKODA, který mi slavnostně oznamoval moje vítězství v celé soutěži. Z mých pěti vybraných fotografií uspěl snímek bojovného Lukáše Kloka ležícího na ledě ve snaze odstřelit puk do bezpečné vzdálenosti od branky. Snímek se mi podařilo vyfotit při utkání českého týmu s Běloruskem v řížském Sportovním olympijském centru¹³ 24. 5. 2021.

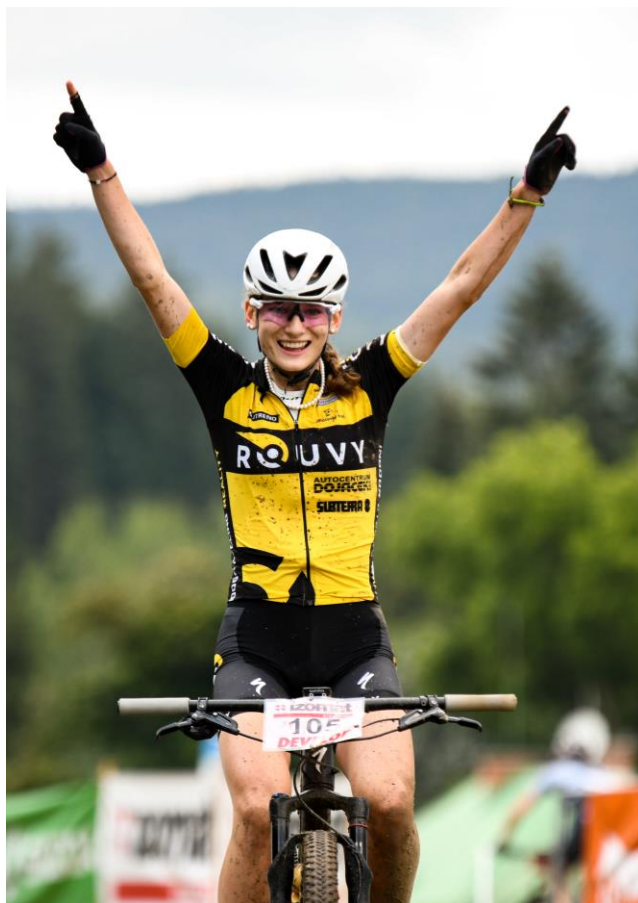
¹³ Sportovní olympijské centrum - přebudovaná hokejová hala pro potřeby akce

Proč si myslím, že vyhrála zrovna tato fotografie? Na první pohled upoutá dokonalým zmrazením pohybu. Kompozice snímku odpovídá pravidlu tří třetin. Zároveň je vhodné dodat, že byla potřeba pořádná dávka štěstí. Lucky shot (šťastný výstřel), jak někteří fotografové říkají, je mnohdy tím nejlepším výsledkem jejich práce. Tímto umístěním jsem také vyvrátila jeden mýtus o fotografech. Čím má fotograf dražší techniku, stává se automaticky lepším fotografem. Zde je jasný příklad, že při dobrém oku, trpělivosti a náhodě, může amatérský fotograf překonat i světovou sportovní fotografickou špičku.

4.5 Sezóna 2021/22

Poslední sezóna na Vysočině před odchodem na vysokou školu. Když teď píšu tuhle práci, sezóna ještě není u svého konce. V srpnu 2021 jsem za minulou „krasojízdu“ byla oceněna jako Fotografka roku eSports. Velkým snem bylo a stále je si všechna utkání užít na sto dvacet procent. Rozdávat radost vlastní přítomností, fotit neopakovatelné momenty a žít hokejem. V září 2021 začal koloběh focení, tentokrát trochu bohatší.

4.5.1 Vše není jenom hokej

Obrázek 28: Momentka z MČR Harrachov;
Foto: Markéta Křížová (2021)

Dostávala jsem nabídky fotografování jiných sportů než jenom hokeje. Například MČR badmintonu v Praze, kde jsem fotila všechna finálová utkání.

Další ve výčtu je fotografování ping pongu pro asociaci Českého stolního tenisu v Havlíčkově Brodě, kde se nachází jedna z nejmodernějších hal pro tento sport.

Měla jsem také možnost dokumentovat čtyřdenní mistrovství České republiky horských kol. Externí focení je mnohem náročnější než focení halových sportů. Objevila jsem zde nové těžkosti sportovního fotografa, který musí občas zaimprovizovat při nevhodném počasí.

Snímek 28 ukazuje cílovou rovinku jedné z juniorských závodnic na srpnovém MČR v Harrachově. Přípodobním její vítězství k osobní situaci. Nacházím se v cílové rovině svého fotografického působení na Vysočině. Doufám, že moje cesta bude mít v budoucnu aspoň o jednu kapitolu více, stále chci u focení zůstat.

5 VÝBĚR ZE SOUČASNÝCH ČESKÝCH SPORTOVNÍCH FOTOGRAFŮ

V této kapitole představím sedm současných sportovních fotografů, o kterých si myslím, že patří k české sportovní špičce. Odlišují se pohlavím, věkem i zkušenostmi. Nejdříve je uvedu v krátkých medailoncích, které jsem sestavila na základě rozhovorů s nimi. Někdo odpovídal stručněji, naopak někteří nešetřili slovy, proto se jejich portréty mohou rozsahem lišit. Fotografové jsou řazeni podle abecedy.

Otázky jsem pokládala všem stejně kvůli možnosti jejich srovnání:

- *Jakou první zkušenost s fotografováním jste měl/a?*
- *Na čem všem teď momentálně pracujete v oblasti fotografie?*
- *Popište podle vás svůj největší úspěch dosavadní foto kariéry.*
- *Jak dlouho fotíte?*
- *Nadešel někdy u vás moment, kdy jste chtěl/a s focením skončit?*
- *Je focení pro vás náročnější po fyzické nebo psychické stránce?*
- *Jaký je váš oblíbený sport na focení a proč?*
- *Kdy naposledy jste byl na sportovní akci jen tak, jako fanoušek/divák bez techniky?*
- *Jaké máte plány do budoucna?*

Samotné rozhovory byly velmi příjemnou zkušeností i zážitkem. Fotografové se sice vídají často při sportovních akcích, ale tam nemají na sebe tolik času, protože musí vykonávat každý svou práci, o to více byly tyto strávené chvílky cennější.

Celé jejich znění lze najít v přílohách 1–7. (viz str. 74–99)

5.1 Jan Beneš

Jan Beneš (*1987) je fotografem Českého svazu ledního hokeje. S českým národním týmem hodně cestuje. Dokumentuje hlavně tréninky a zápasy. Snaží se jít i do zákulisí, aby měli fanoušci možnost dostat se skrze fotky blíže svým oblíbencům. Rád by se věnoval i ateliérové fotografii, bohužel je dost zaneprázdněn sportovním žánrem.

Začal fotit díky svému bratrovi, který pořídil první fotoaparát do rodiny. Nejdříve chodil na hokejbalová utkání svého bratra. Později přidal softball a baseball, jelikož sám byl aktivním baseballistou a je stále velkým fanouškem těchto sportů. Celé léto tráví většinou jako fotograf pro baseballovou asociaci. Dva měsíce v kuse každý týden díky své práci objevuje Evropu. Přiznává, že taková léta jsou pro něj velmi náročná.

Lásku k hokeji objevil už v roce 1992, kdy šel jako malý navštívit utkání hokejové Sparty. Pro klub HC Sparta Praha fotí už patnáct let. Nikdy se mu za tu dobu nestalo, že by chtěl hokejové focení opustit. Jen málokdy se mu přihodí, aby šel na utkání jako fanoušek. Naposledy tomu bylo na MS v Praze před šesti lety. Popisuje, že to bylo vlastně tak trochu se štěstím. I při sledování zápasu přemýšlel nad fotkou. Po utkání se rád podíval na odvedenou práci svých kolegů.

Olympijský sen mu bohužel letos nevyšel, a tak pokračuje ve vysněných akcích společně se zámořskými MLB (Major League Baseball), NFL (National Football League), NHL (National Hockey League).

Obrázek 29: Jan Beneš; archiv Jana Beneše

Obrázek 30: Baseball děti baví, Foto: Jan Beneš (2014)

5.2 Štěpán Černý

Štěpán Černý (*1988) je už šest let členem realizačního týmu české fotbalové reprezentace. Fotí také pro organizaci OKTAGON, která pořádá galavečery v MMA¹⁴ zápasech. Nebrání se ani nárazovým nabídkám. Za rok stihne zdokumentovat i pár svateb. Na začátku roku 2021 si vyzkoušel fotografování Dakar Rallye, což pro něj byla fyzicky nejnáročnější aktivita, kterou zatím podstoupil. Každý den má v ruce foťák, i když nefotí zrovna pracovně, bere si techniku i na výlety a každodenní život zaznamenává přes svůj objektiv.

Obrázek 31: Štěpán Černý;
archiv Štěpána Černého

O sportovní fotografování se začal zajímat během své florbalové kariéry. První snímky florbalistů ho posunuly až k mistrovství světa ve florbale 2008, kde působil jako oficiální fotograf celého šampionátu. Díky této spolupráci poznal fotografku, která ho přivedla do profesionální sportovní fotožurnalistiky. Nevzpomíná si, kdy naposledy byl na sportovní akci jako divák, taková utkání by si už neužil.

Obrázek 32: Tomáš Rosický s Karlem Brücknerem; Foto: Štěpán Černý (2018)

Rád fotí zejména fotbal, ale přiznává se, že ho předtím moc nesledoval. Čím více ale začal fotit sport a dostal se k fotbalové reprezentaci, tak zjistil, jak je fotbal nádherným sportem. MMA ho baví především díky četným emocím. Dodává, že zápasníci jsou féroví chlapi, kteří se navzájem respektují.

Za úspěch bere každou fotku. Jeho oblíbenou se stala momentka při rozlučce Tomáše Rosického s kariérou, kterého objímá fotbalový trenér Karel Brückner. Tento snímek pak vydražil za neuvěřitelných šedesát šest tisíc, výtěžek putoval na dobročinné účely.

---

¹⁴ MMA – *Mixed Martial Arts* – smíšená bojová umění

5.3 Luboš Pavlíček

Luboš Pavlíček (*1970) fotí pro Českou tiskovou kancelář. První fotky vyvolával ve svých devíti letech. Pracoval jako grafik v Jihlavských listech, poté zaskočil na pozici reportážního fotografa v témže médiu. Fotografování se věnuje pravidelně od roku 1994.

Pracuje každý den. Přípravuje klasickou reportážní fotku z Kraje Vysočina, případně z části Jihomoravského a části Jihočeského kraje. Dovolenu od focení má zřídka, nesmí se moc zastavit od práce. I když se ze zásady neúčastní soutěží, vystavuje fotografie pouze s kolegy, přesto má mnoho individuálních úspěchů v podobě titulních fotografií ve světových novinách, například v The Wall Street Journal, Washington Post, The Times.

Obrázek 33: Luboš Pavlíček;
archiv Luboše Pavlíčka

Ročně najezdí kvůli focení až padesát tisíc kilometrů autem. Chtěl focení úplně opustit, pak ho to našťestí velmi rychle přešlo. O focení v cizině nepřemýšlel, říká, že není dobrodruh, ale spíše rodinný typ.

Obrázek 34: Johannes Thingnes Bø; Foto: Luboš Pavlíček (2021)

Nejraději fotí biatlon, který je jeho nejoblíbenější sportovní disciplínou na fotografování. Sice do samotného konce závodu neví, kdo vyhraje, ale zato ví, kde se startuje a kde je cílová rovinka.

V létě rád zavítá na horská kola, kde za závod naběhává až pět kilometrů s těžkou technikou. Dobrovolně by na sportovní utkání bez techniky nešel. Je šťastný a spokojený, když může trávit

více času s rodinou. Pokud navštíví kulturní akci, třeba divadelní představení, většinou už ho zná, protože ho fotil na zkoušce. I během inscenace přemýšlí nad fotkou.

Přeje si do dalších let dostatek práce. Přiznává, že covidové období je pro fotografy těžké kvůli sníženému počtu kulturních i sportovních akcí.

5.4 Barbora Reichová

Barbora Reichová (*1985) patří mezi nejlepší fotografky v České republice. Pracuje pro Český olympijský výbor, má za sebou již spoustu mezinárodních akcí.

Po deváté třídě nastoupila na střední fotografickou školu. Od patnácti se tedy věnuje fotografování prakticky denně. Postupem času začala přemýšlet o svém vzdělávání jako o práci. Nebyla si ze začátku jistá, zdali může focením něco změnit a nehledat si raději smysluplnější práci.

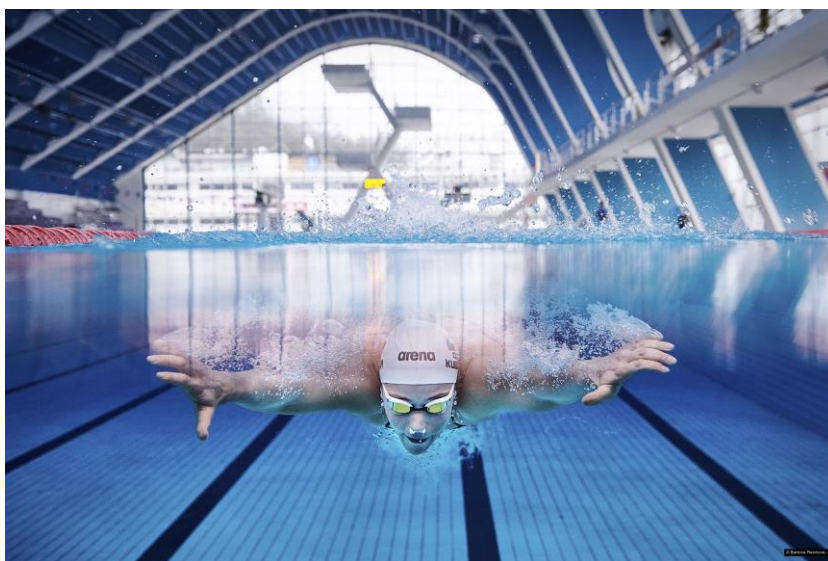
Nelekla se ani skutečnosti, že před jejím nástupem do sportovního fotografického světa nebyla v České republice žádná žena, která se focením naplno živila.

Působila i jako hráčka ve Vinohradském florbalovém klubu. Tam se dostala díky focení, když v roce 2008 dokumentovala mistrovství světa.¹⁵

Nestává se často, aby na sportovní akce vyrazila bez techniky. Občas je ale sleduje v televizi a neustále přemýšlí, jaké by to bylo, kdyby tam byla osobně.

Obrázek 35: Barbora Reichová;
archiv Barbory Reichové

Obrázek 36: Simona Kubová; Foto: Barbora Reichová (2021)

I přes výstavy po celém světě, přes získání ceny za Fair Play a četná další ocenění (například za fotografii výše, která zvítězila v Czech Press Photo 2021 v kategorii Cena dětí), sama považuje za největší úspěch to, že si může žít svůj vlastní sen s foťákem na krku.¹⁶

---

¹⁵ Převzato z [„Focení je jako sport. Dá se natrénovat,“ říká Barbora Reichová \(cuni.cz\)](https://cuni.cz)

¹⁶ Převzato z [Jasno jsem měla už od malička - Bára Reichová | Megapixel](https://megapixel.cz)

5.5 Lucie Roubíčková

Lucie Roubíčková (*1989) působí jako fotografa na volné noze. Fotí zejména fotbalový klub AC Sparta Praha. Sama byla profesionální fotbalistkou téměř přes osmnáct let. Ráda chodí dokumentovat vesnický fotbal, který ji v mnohém těší více než prestižní fotbalové akce. Zdůrazňuje, že jedinečné okamžiky může vidět i na malých sportovištích. Fotografování je její velký koníček a také jediná záliba, u které setrvala dlouhodobě. Nezůstala pouze u fotografování fotbalu, experimentuje i s méně známými sporty jako je kolová nebo teqball¹⁷.

Obrázek 37: Lucie Roubíčková;
archiv Lucie Roubíčkové

Fotografuje od roku 2014. Za její začátky se dá považovat focení tréninků z tribuny na pražské Letné, které většinou spojovala se snídaní. Ve fotbalovém prostředí je jako doma, ví, že ji už nemůže nic překvapit. Focení je pro ni každodenní chleba. Do kapsy si bere malý foťáček i tehdy, když se chystá například na rodinný oběd. Mimo sportu se občas zatoulá do ulic Prahy a dokumentuje každodenní dění.

V budoucnu by chtěla dokumentovat hledání opuštěných hřišť po republice i v cizině. Zakládá si na tom, aby stále byla autentická a focení ji nepřestalo nikdy bavit. Proto čas od času svou techniku nechá doma a vypraví se na stadion jako fanynka, protože si chce užít domácí atmosféru oblíbeného klubu.

Obrázek 38: Vesnický fotbal; Foto: Lucie Roubíčková (2020)

---

¹⁷ **teqball** - míčová hra původem z Maďarska kombinující prvky fotbalu a stolního tenisu

5.6 Karol Švec

Karol Švec (*1956) miluje sport. Fotografuje přes čtyřicet let a jeho zápal pro dobrý snímek nemá obdoby. Váží si každého utkání, které může nafotit. Rád si ale i odpočine, na dovolenou s sebou techniku zásadně nebere.

V mládí hrál basketbal, kde si při jednom z utkání poranil páteř. Doktoři mu zakázali sportovat. Pan Švec ale u sportu chtěl za každou cenu setrvat. Bez studia fotografie či žurnalistiky, pouze s návodem na obsluhu fotoaparátu, dokázal pochopit vnitřní svět fotografie. Mohl tedy začít své představy o focení přenášet veřejnosti. Lásku ke sportu prokázal ještě skutečností, že šest let pracoval u České televize jako externí sportovní redaktor.

Obrázek 39: Karol Švec;
archiv Karola Švece

Svou bohatou fotografickou kariéru odstartoval u společnosti Sazka, kdy například zdokumentoval celou výstavbu multifunkční O₂ areny. I když jsou dodnes v O₂ areně k vidění jeho pasparty z mnoha kulturních a sportovních akcí, na osobní úspěchy nehledí. Pořizoval dokumentaci například z koncertu Madonny a skupiny Kiss či Depeche Mode. Dokonce se mu podařilo společně s grafikem vyhrát soutěž v Sydney o návrh na stírací los pro australskou loterijní společnost. Následně dostal nabídku od Českého svazu ledního hokeje. Ihned se domluvil, že rád obstará veškerý hokejový foto servis v tuzemsku. Před necelým rokem začal spolupracovat s klubem HC Slavia Praha, pro který fotí všechna domácí utkání.

Obrázek 40: Pasparta skupiny Depeche Mode; Foto: Karol Švec (2010)

Přes všechny úspěchy je pro něj největší odměnou osobní zpětná vazba. Velkou radost mu dělá, když vidí své fotografie na internetu, ve stolním kalendáři nebo v publikacích. Říká, že podobnou radost musí mít všichni, kteří svou práci dělají s láskou.

5.7 Alena Zapletalová

Alena Zapletalová (*1997) je hokejovou fotografkou klubu HC Olomouc. První zkušenost s focením měla ve svých osmi letech s malým digitálním foťáčkem. K hokeji se dostala díky kamarádovi, který ji vzal na jedno z utkání. Nejdříve fotografovala olomoucké juniory, poté kategorii mužů.

Obrázek 41: Alena Zapletalová;
archiv Aleny Zapletalové

Říká, že o osobní úspěchy nejde, důležitý je pro ni kolektiv, ve kterém pracuje. Zdůrazňuje, že se v něm musí cítit dobře, z kolegů se stávají dobří přátelé. Za největší zážitky považuje MS v ledním hokeji 2019 v Bratislavě, focení hokejbalu nebo MS juniorů v ledním hokeji 2020. Má zkušenosti i s focením svateb, rodin či párů, ze sportů si vyzkoušela kromě ledního hokeje a hokejbalu ještě florbal. Naposledy byla na hokejovém utkání bez techniky po pěti letech v Olomouci. Konstatuje, že taková utkání nyní vidí spíše jako ztrátu času, když je nemůže fotit.

Je absolventkou Filosofické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci v oboru andragogika a sociologie. K focení se momentálně moc nedostává, protože začíná pracovat jako učitelka na základní škole. Budoucnost je taková, jakou ji určí práce ve školství. Rozhoduje se, jestli se focení věnovat nadále, nebo tuto oblast opustit, ráda by ale měla fotografický kroužek pro děti, který by ji mohl přinést inspiraci pro její tvorbu. Nevzdává se a věří, že i další roky budou s fotkou souviset. Když nezůstane u sportovního fotografování, vždy si najde co fotit.

Obrázek 42: Fotografie vítězů na MS 2019; Foto: Alena Zapletalová (2019)

5.8 Shrnutí kapitoly

V přehledu současných sportovních fotografů bylo představeno sedm tvůrců – tři ženy a čtyři muži. Věkové rozpětí bylo od 25 let do 66 let. Všechny fotografie spojuje láska ke sportu. Většina z nich své začátky s fotografováním spojila s předchozím aktivním sportováním, které muselo být přerušeno v případě Karola Švece těžkým zraněním. Štěpán Černý a Lucie Roubíčková museli své sportovní kariéry opustit z pracovních důvodů. Barbora Reichová jako jediná ze sedmi odpovídajících vystudovala fotografickou školu, ostatní patří mezi samouky.

věk	jméno	náplň fotografování
*1956	Karol Švec	kulturní akce, sportovní akce – nejvíce lední hokej
*1970	Luboš Pavlíček	kulturní akce, sportovní akce - biatlon
*1985	Barbora Reichová	sportovní akce i interiérové focení
*1987	Jan Beneš	lední hokej, baseball
*1988	Štěpán Černý	fotbal, MMA, florbal, Dakar rallye, svatby, komerční foto
*1989	Lucie Roubíčková	fotbal, netradiční sporty, street foto
*1997	Alena Zapletalová	lední hokej, nohejbal, florbal, portréty

Tabulka 1: Srovnání činností současných sportovních fotografů

I když fotí sport, většina z nich má přesah do focení kulturních akcí, svateb i komerčních snímků. Dokáží se odpoutat od sportu, zároveň se sportovnímu focení chtějí stále věnovat. Se svými fotografiemi jsou úspěšní i za českými hranicemi. Všichni chtějí u sportovního fotografování setrvat, doufají, že jim to dovolí zdravotní situace, popřípadě pracovní podmínky.

6 KVALITATIVNÍ ŠETŘENÍ PROFESÍ SPORTOVNÍHO FOTOGRAFA

Cílem výzkumné části této práce je důkladněji seznámit veřejnost s profesí sportovního fotografa. Pro výzkum je použita empirická metoda, která se opírá o subjektivní odpovědi sedmi sportovních fotografů, kteří byli podrobněji představeni v předchozí kapitole. Při hledání podobného výzkumu nebyl nalezen žádný projekt, který se týká tohoto tématu, proto není možné vycházet z předešlých dat.

Metodologie

Praktický výzkum proběhl formou strukturovaného rozhovoru, který měl striktně dané otázky. Vznikl při osobních setkáních, kromě rozhovoru se Štěpánem Černým, který probíhal přes emailovou korespondenci. Dotazované fotografy jsem vybrala podle vlastního úsudku a na základě osobních zkušeností. Oslovila jsem sportovní fotografy, kteří mě zaujali svou tvorbou a mají víceleté zkušenosti v oboru sportovní fotografie.

Stanovila jsem si šest výzkumných otázek:

- *VO č. 1: Existují ve sportovním fotografickém prostředí genderové výhody?*
- *VO č. 2: Existuje mezi sportovními fotografy rivalita?*
- *VO č.3: Je focení náročnější po fyzické nebo psychické stránce?*
- *VO č.4: Jaké vlastnosti by měl mít sportovní fotograf?*
- *VO č.5: Emocionální stránka sportovního fotografa?*
- *VO č.6: Jaká je vztahová stránka sportovního fotografa?*

V šesti podkapitolách na každou z nich odpovím. Vyslovím hypotézy, které následně výzkumem vyvrátím, nebo potvrdím. Plné znění odpovědí od respondentů je přepsáno v přílohách 1–7 (str. 74–98).

6.1 VO č.1: Existují ve sportovním fotografickém prostředí genderové výhody?

V České republice i jinde ve světě je méně žen, které obsluhují fotoaparát při sportovních akcích. Oproti tomu povolání sportovního fotografa u muže je naprosto běžné.

Určení hypotézy

Mezi sportovním fotografem mužem a ženou nejsou genderové výhody, které by pomáhaly jednomu z pohlaví při lepším pracovním výkonu.

Vyhodnocení výsledků

Podle Jana Beneše a Karola Švece gender u profese sportovního fotografa nehraje roli. Oba fotografové zároveň poukazují, že muži se chovají k ženám gentlemany. To jediné považují za výhodu opačného pohlaví. Například jí nabídnou při fotografování místo před sebou, pokud je žena nižšího vzrůstu. S tímto souhlasí i Luboš Pavlíček, který dodává, že muž fotograf tuto pomocnou ruku zpravidla nedostává.

Štěpán Černý vidí výhodu mužů v tom, že podle něj zvládají fyzicky náročné situace lépe než ženy. Myslí si ovšem, že fotografování je hlavně o respektu, který si musí vybudovat každý sám za sebe.

Všechny tři respondentky se shodují, že muž má výhodu fyzické zdatnosti, která mu pomáhá lépe zvládnout odfotit náročné sportovní akce s těžkou technikou na zádech, která se pohybuje v řádech desítek kilogramů. Lucie Roubíčková nevnímá žádné ženské výhody. Alena Zapletalová mluví o výhodě fotografeček při hokejových utkání, kdy má možnost zachytit zajímavé momenty, protože hokejisté podle ní více navazují kontakt s ženou fotografkou, kterou vidí pravidelně na každém z utkání.

Kritické shrnutí

Hypotéza byla vyvrácena, respondenti se sice shodli, že hlavní předností fotografa je vybudovat si respekt a uznání kvalitou práce než spoléhat na pohlaví člověka. Poukázali ale také na stránku fyzické síly nebo úcty.

Odpověď na výzkumnou otázku č. 1

Existují genderové výhody, pro muže je to síla a tělesné proporce, pro ženu zpravidla jiný přístup sportovců, které má fotit, a také vzájemná pomoc od kolegů fotografů.

6.2 VO č.2: Existuje mezi sportovními fotografy rivalita?

Určení hypotézy

Mezi sportovními fotografy neexistuje rivalita.

Vyhodnocení výsledků

Jan Beneš zdůrazňuje, že parta okolo sportu je dobrá a navzájem si rádi všichni poradí. Rivalitu cítí pouze u týmových fotek vítězů. I v těchto vypjatých situacích se snaží chovat přátelsky.

Štěpán Černý a Karol Švec občas slýchávají od jiných fotografů, ne sportovních, že existuje velká rivalita. Snaží se pohybovat mezi lidmi, kterým důvěřují a s kterými si rozumí. Říkají, že rádi využívají výhody spolupráce v dobrém kolektivu. Rivalitu mezi sportovními fotografy tedy nevnímají.

Luboš Pavlíček popisuje velkou rivalitu mezi fotografy u biatlonových závodů. Tam dochází k selekci fotografů podle toho, jestli je zastupuje velká agentura, nebo méně významná. Práce pro velké agentury přináší sportovnímu fotografovi zpravidla lepší stanoviště při závodu.

Podle Barbory Reichové záleží především na charakterech fotografů, někdo je více přátelský, někdo více soupeří s ostatními. Všichni chtějí být úspěšní. Rivalita je očividná u novinářských fotografů, kdy závisí na rychlosti zhotovení a odeslání snímku a vyhrát může jen jeden. Alena Zapletalová souhlasí s odpovědí Barbory Reichové, rivalita je o povaze fotografa.

Kritické shrnutí

Hypotéza byla vyvrácena, respondenti se straní soupeření s ostatními sportovními fotografy. Potvrzují, že rivalita existuje v závislosti na druhu sportu a konkrétní skupině fotografů.

Odpověď na výzkumnou otázku č. 2

Rivalita mezi sportovními fotografy existuje. Záleží především na povahových rysech fotografa, jaký sport fotografují, a jestli fotí pro velkou nebo menší agenturu.

6.3 VO č.3: Je focení náročnější po fyzické nebo psychické stránce?

Určení hypotézy

Fotografování je náročnější po fyzické stránce.

Vyhodnocení výsledků

Většina respondentů se nad touto otázkou nikdy nezamýšlela. Po minutách úvah dospívali k závěru, že na počátku jejich fotokariéry se jednalo o psychickou náročnost v podobě strachu, stresu, velké zodpovědnosti nebo nervozity. Štěpán Černý dodává, že když člověk fotí pravidelně, získává jistotu a má menší strach.

Všichni respondenti se shodli, že pro sportovního fotografa je potřebné být v dobré kondici. Mnohdy musí sportovní fotograf unést na zádech až čtyřicet kilogramů těžký batoh s veškerou technikou.

Luboš Pavlíček jako jediný z respondentů odpovídá, že psychická stránka je u fotografování náročnější. Je pod neustálým časovým tlakem, který zažívá každý den.

Kritické shrnutí

Hypotéza byla potvrzena, šest ze sedmi sportovních fotografů odpovědělo, že fotografování je více fyzicky náročná aktivita.

Odpověď na výzkumnou otázku č. 3

Fotografování je náročnější po fyzické stránce než po psychické.

6.4 VO č. 4: Jaké vlastnosti jsou důležité pro sportovního fotografa?

Určení hypotézy

Sportovní fotograf potřebuje ke své práci fyzickou kondici a kladný vztah ke sportu.

Vyhodnocení výsledků

Podle Štěpána Černého by neměl být sportovní fotograf vystresovaný, protože se může během fotografování cokoliv pokazit, na co fotograf neměl vliv. S tím souvisí i nutnost mít přehled o veškeré technice. Mezi odpověďmi zaznělo například slušné chování a rychlá reakce.

Lucie Roubíčková upřednostňuje trpělivost, odhodlání a dobré oko. S jejím názorem souhlasí Barbora Reichová, která přidává i pracovitost. Fotografování je podle ní dlouhodobý proces, u kterého je potřebná i píle.

Nejdůležitější vlastností pro Karola Švece je silný vztah k sportu, dále také radost ze svých fotografií a dělat tuto profesi s láskou. Zároveň všichni respondenti v odpovědích nevynechali nutnost fyzické kondice, o které se více mluví v předchozí kapitole.

Kritické shrnutí

Hypotéza byla potvrzena. Pro každou práci se hodí jiné benefity. Respondenti se shodli, že sportovní fotograf má být v dobré fyzické kondici, poté se odpovědi lišily v závislosti na zkušenostech v oboru sportovní fotografie.

Odpověď na výzkumnou otázku č. 4

Sportovní fotograf by se měl by se především umět dobře zachovat ve stresových situacích, být trpělivý. Nevzdávat se, pokud se mu něco nepovede, být pracovitý. Dělat svou profesi s láskou a dbát i na svou fyzickou stránku.

6.5 VO č. 5: Jaká je emoční stránka sportovního fotografa?

Určení hypotézy

Fotograf se nemá emočně projevovat při vykonávání své profese.

Vyhodnocení výsledků

Podle Jana Beneše fotograf nesmí dát najevo, se kterým týmem sympatizuje. Nemůže po góle začít křičet, protože by ten nejzásadnější radostný okamžik nestihl zachytit. Konstatuje, že pociťuje vnitřní emoce. S ním souhlasí i Karol Švec a Alena Zapletalová, kteří také vnímají své emoce vnitřně.

Štěpán Černý při mezinárodních akcích umí krotit své emoce, i když například jeho kamarád z českého fotbalového národního týmu vstřelil rozhodující branku. Emoce si užívá potom dvojnásobně, podaří-li se mu zachytit správná fotografie.

Luboš Pavlíček říká, že při gólu nelze nemít radost. Pokud člověk fotí dlouhodobě, dokáže vycítit blížící se událost. Pakliže ho utkání nebaví, zdánlivě se nudí, ovšem i v tomto okamžiku vnímá dění při sportovní akci. Lucii Roubíčkové připadá emoční stránka na fotografování to nejtěžší. Člověk musí být pořád profesionální a objektivní, což ji občas dělá problém.

Barbora Reichová dodává, že při fotografování u ní nastupuje adrenalin a všechny pocity jsou intenzivnější. Má radost z výhry reprezentantů České republiky, a proto to pro ni může znamenat náročnější a mnohem těžší práci.

Kritické shrnutí

Hypotéza byla potvrzena. Fotograf musí zůstat profesionální a objektivní, i když je při fotografování mezinárodních akcí obtížné udržet své emoce. Při projevení emocí, kladných nebo záporných, přichází o nejlepší snímky, které jsou nejvíce potřebné.

Odpověď na výzkumnou otázku č. 5

Emoce fotografa nemají zasahovat do průběhu fotografování. Škodí fotografovi, protože nestíhá zaznamenávat důležité momenty sportovní akce.

6.6 VO č. 6: Jaká je vztahová stránka sportovního fotografa se sportovci?

Určení hypotézy

Pro fotografa je důležitý dobrý vztah se sportovcem.

Vyhodnocení výsledků

Jan Beneš se snaží být s každým za dobře. Říká, že pokud je dobrý vztah i jenom na oko, vždy je prospěšný pro fotografa i pro fotografovaného sportovce. Pro Štěpána Černého je uvolněná atmosféra při fotografování důležitá, při vybudování přátelství se mu sportovci více otvírají a vpouští ho i do zákulisí.

Barbora Reichová srovnává, v jaké se člověk vyskytne pozici. Může být novinářský fotograf, který se se sportovcem vidí dvacet minut a už nikdy více, nebo fotograf, kterého vidí sportovci častěji. Záleží i na druhu média, neboť v bulvárně založených tiskovinách se sportovci často přehnaně kritizují. V těchto případech je jisté, že vztah fotografa se sportovcem bude velmi formální.

Karol Švec dodává, že fotograf musí být první, který ukáže sportovci respekt, poté se dostaví i vzájemná důvěra. Lucie Roubíčková připomíná sociální sítě, které podle ní výrazně ovlivňují a prohlubují vztah fotografa a sportovce. Pro Alenu Zapletalovou je vztahová stránka tou nejdůležitější ve sportovním fotografování. Podle ní vztah mezi fotografem a sportovcem vzniká vždy, i když se může lišit intenzitou.

Kritické shrnutí

Hypotéza se potvrdila, všichni respondenti se shodli na tom, že dobrý vztah se sportovcem je prospěšný pro obě strany.

Odpověď na výzkumnou otázku č. 6

Vztah fotografa se sportovci se může individuálně lišit. Přínosná během fotografování je uvolněná atmosféra, respektování soukromí, mimo jiné i vzájemná důvěra. Není zakázáno být se sportovcem dobrým přítelem, protože i tak se musí sportovec koncentrovat především na svůj vlastní výkon.

7 KVANTITATIVNÍ ŠETŘENÍ PROFESE SPORTOVNÍHO FOTOGRAFA

Tato kapitola nastiňuje mínění o sportovním fotografovi veřejností. Výzkum probíhal za pomoci dotazníkového šetření. Pro vyjádření výsledků jsem zvolila procentové hodnocení znázorněné pomocí koláčkových grafů. Dále jsem využila kontingenčních tabulek a podmíněných průměrů. Dotazník byl určen pro zástupce sportovních novinářů, přes rekreační a profesionální sportovce, po zapálené fanoušky. Respondenti odpovídali na sadu otevřených a uzavřených otázek.

Dotazník vyplnilo 232 lidí, které jsem rozdělila

podle věkových kategorií:

- 17 let a méně (109 respondentů)
- 18–26 let (98 respondentů)
- 27–40 let (14 respondentů)
- 41 let a více (11 respondentů)

a podle toho, jaký mají vztah ke sportu:

- sportovci nehrající lední hokej (87 respondentů)
- fanoušci (85 respondentů)
- hokejisté (39 respondentů)
- novináři (21 respondentů)

(rozdělení na pohlaví neuvádím z důvodu vysoké podobnosti výsledků)

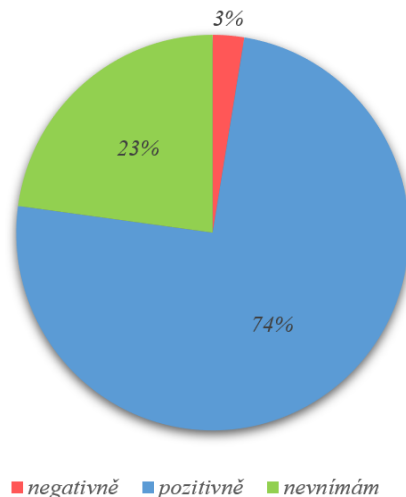
Na následujících stránkách popíši zjištěné poznatky ve třech podkapitolách, které pro lepší přehlednost začínají položenou otázkou doplněnou grafy a tabulkami, v textu osvětluji nově získaná data.

Dotazník vyplnilo také 37 respondentů, kteří odpověděli, že je sport nezajímá. Kvůli malým zkušenostem s tvorbou dotazníku jsem musela odstranit celý vzorek těchto respondentů z důvodů chybného vystavění dotazníku. Celkový počet se tedy rovnal 269 odpovědím, které musely být redukovány na zmíněných 232.

7.1 Vnímání sportovního fotografa veřejností

Jak vnímá veřejnost sportovního fotografa?

Téměř tři čtvrtiny všech respondentů odpověděly, že sportovního fotografa vnímají pozitivně. Necelá čtvrtina ho pak při sportovních akcích nevnímá. Šest lidí označilo fotografa za negativní přínos na sportovištích.

Graf 1: Vnímání sportovního fotografa

Tato otázka byla otevřená, některé volby byly předem přichystány, respondent mohl doplnit i svou vlastní možnost, mohl poskytnout i více odpovědi zároveň. Mezi nejčastější odpovědi patřil následující seznam:

Pozitivní přínos sportovního fotografa podle veřejnosti

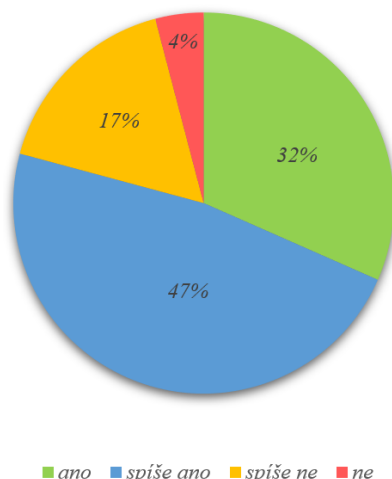
- dokáže zachytit zajímavé momenty (78 odpovědi)
- dokáže přiblížit situace, které jsem osobně neviděl (70 odpovědi)
- mám díky němu spoustu fotek (46 odpovědi)
- díky němu vím, jak vypadají hráči/sportovci (43 odpovědi)
- ukazuje zákulisí (40 odpovědi)
- díky němu vím, jak dopadl závod/utkáni (30 odpovědi)
- nosí štěstí (7 odpovědi)
- přiblíží atmosféru (2 odpovědi)
- vidím lépe své chyby (2 odpovědi)
- dodává akci úroveň a důležitost (2 odpovědi)

Negativní přínos sportovního fotografa podle veřejnosti

- nesoustředím se (3 odpovědi)
- zbytečná profese (2 odpovědi)
- cítím se z něj nesvá (1 odpověď)
- jsem kvůli němu nervózní (1 odpověď)

Má být fotograf neutrální?

Neutralita je velké téma, dokonce v nejvyšší české hokejové lize platí pravidlo, že fotograf nemá mít na sobě klubové barvy či přímo znak hokejového klubu, pro který sympatizuje. 47 % tázaných odpovědělo, že fotograf by měl být spíše neutrální. Třetina se rozhodla pro výslovné ano, tedy úplnou neutralitu fotografa.

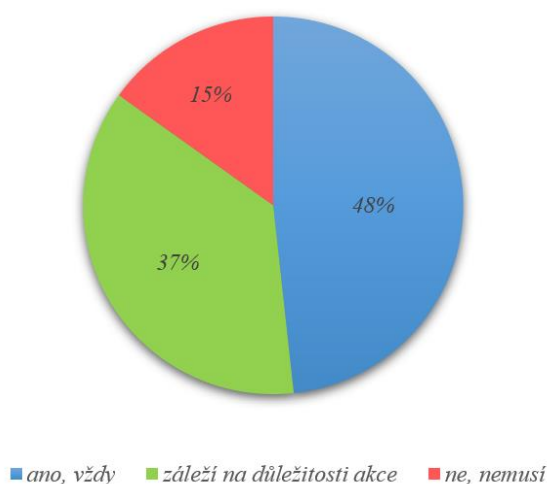

Graf 2: Neutralita sportovního fotografa

Má být sportovní fotograf přítomen na každé sportovní akci?

Necelá polovina respondentů označila za svou odpověď, že sportovní fotograf by měl být přítomný na každé sportovní akci. 37 % oslovených si myslí, že záleží na důležitosti dané akce. Pro 15 % není fotograf potřebný na všech sportovních akcích.

Fotograf určitě nemá povinnost být vždy a všude. Ať už se rozhoduje sám nebo agentura, která ho zastupuje, jde především o důležitost utkání. Neznamená to, že každá sportovní akce vyžaduje fotografa.

Graf 3: Přítomnost fotografa na sportovní akci

Jak je fyzická kondice důležitá pro sportovního fotografa?

Z předchozího, kvalitativního, výzkumu vyplynulo, že fotograf ke své profesi potřebuje fyzickou výkonnost. Je pro něj důležitým faktorem.

Respondenti odpovídali podle legendy:

(1-nejvíce potřebná vlastnost; 5-nejméně potřebná vlastnost).

Pomocí kontingenčních tabulek je znázorněna četnost znaku u respondentů s odlišným vztahem ke sportu a věkovým rozmezím. Ve vnímání potřeby dobré fyzické kondice fotografů mezi sportovci nehokejisty, fanoušky a novináři není rozdíl.

Hokejisté přikládají potřebě dobré fyzické kondice fotografů o něco menší důležitost než ostatní respondenti. Lze odvodit, že fyzická kondice pro hokejisty znamená něco jiného než pravidelný pohyb a cviky například na posílení zad.

<i>fyzická kondice</i>	1	2	3	4	5	celkem	průměr
novináři	2	1	10	7	1	21	3,19
fanoušci	10	10	28	28	9	85	3,19
sportovci	5	18	28	27	9	87	3,20
hokejisté	4	6	8	13	8	39	3,38
celkem	21	35	74	75	27	232	3,22

Tabulka 2: Výsledky hodnocení potřeby fyzické kondice při profesi sportovního fotografa

V druhé tabulce vyčnívá naopak výsledný průměr 2,64 od lidí ve věkovém rozmezí 41 let a více. S rostoucím věkem si respondenti více uvědomují potřebnost dobré fyzické kondice fotografů.

<i>fyzická kondice</i>	1	2	3	4	5	celkem	průměr
17 let a méně	8	15	32	40	14	109	3,34
18 – 26 let	11	14	32	29	12	98	3,17
27 – 40 let	0	3	7	3	1	14	3,14
41 let a více	2	3	3	3	0	11	2,64
celkem	21	35	74	75	27	232	3,22

Tabulka 3: Výsledky hodnocení potřeby fyzické kondice při profesi sportovního fotografa

7.3 Povědomí o složitosti daného povolání

Seřadí veřejnost aktivity (příprava, fotografování, postprodukce) podle doby trvání?

Respondenti měli za úkol seřadit následující aktivity podle délky jejich trvání. Na grafu jsou vidět představy veřejnosti, která se domnívá, že nejvíce času stráví fotograf při postprodukci, dále následuje délka přípravy. Samotnému fotografování je podle většiny respondentů věnován nejkratší čas.

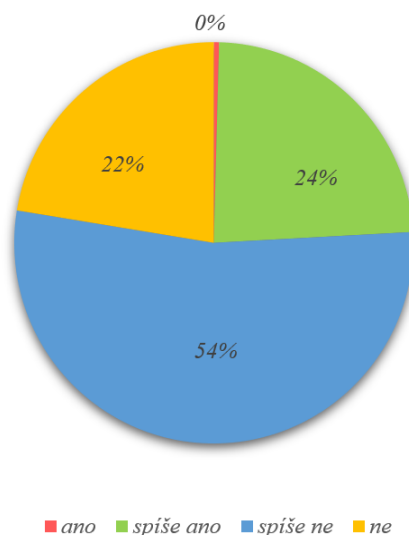
Výsledek je pouze orientační, neexistuje správná varianta, neboť každý fotograf má svou vlastní rutinu, a tak mu jednotlivé kroky trvají rozdílnou dobu.

příprava	24,1 %	47,8 %	28,0 %
fotografování	9,1 %	35,8 %	55,2 %
postprodukce	66,8 %	16,4 %	16,8 %

Tabulka 4: Seřazení postupu sportovního fotografa podle doby trvání

Pozná se dobrý fotograf podle toho, jak drahou má techniku?

Větší polovina si myslí, že se dobrý fotograf podle drahé techniky spíše nepozná. Odpověď *spíše ano* převažuje nad možností *ne*. Jediný z veřejnosti si myslí, že finanční stránka rozhoduje o fotografových schopnostech.

Graf 4: Závislost kvality techniky sportovního fotografa na jeho výkonu

7.4 Vnímání fotografické tvorby

Jak veřejnost hodnotí hokejové fotografie?

1 hvězda - fotografie se mi nelíbí; 5 hvězd - fotografie se mi velice líbí

První fotografie

První hodnocená fotografie zobrazuje vtipnou momentku přerovského obránce. Divákovi ukazuje vzniklý kontakt mezi hráčem a fotografem, také poukazuje, že hokejisté nejsou stále jen koncentrovaní a zamračení sportovci, ale rádi se pobaví i sami nad sebou. Tyto snímky se hojně využívají na webech hokejových klubů, například při obsáhlém rozhovoru s konkrétním hráčem.

Obrázek 43: Mikuláš Zbořil; Foto: Markéta Křížová (2019)

Nejvíce se snímek líbil novinářům, ihned poté fanouškům a s hodnotou 3,7 hvězdy nezaostávali ani hokejisté.

novináři	4,10 ☆	18 – 26 let	3,79 ☆
fanoušci	3,93 ☆	27 – 40 let	3,65 ☆
hokejisté	3,71 ☆	17 let a méně	3,45 ☆
sportovci	3,45 ☆	41 let a více	3,40 ☆

Tabulka 5: Hodnocení prvního snímku

Druhá fotografie

Na druhém snímku lze vidět náhodnou momentku dvou hokejistů. Je jasně poznat, jaké dva týmy proti sobě hrají (Plzeň, Olomouc), a proto se tyto fotografie přidávají do internetových článků mapujících průběh utkání.

Obrázek 44: Momentka z utkání Plzeň – Olomouc; Foto: Markéta Křížová (2019)

Díky častému pročitání článků hodnotili zejména fanoušci tento snímek 4 hvězdami. Fotografie zajímala vždy starší věkovou kategorii oproti té předchozí.

fanoušci	4,05 ☆	41 let a více	3,93 ☆
hokejisté	3,74 ☆	27 – 40 let	3,82 ☆
sportovci	3,56 ☆	18 – 26 let	3,75 ☆
novináři	3,47 ☆	17 let a méně	3,60 ☆

Tabulka 6: Hodnocení druhého snímku

Třetí fotografie

Václav Půža, který je na třetím posuzovaném snímku, zastupuje kategorii statických fotografií.

Obrázek 45: Václav Půža; Foto: Markéta Křížová (2020)

Novináři dali snímku 2,6 hvězdy. Naopak hokejisté, mají tento typ fotografií rádi, protože je na nich zřetelně celá postava i správný postoj sportovce. Vyšší růst zájmu je zaznamenán v tabulce od starších po mladší, koresponduje to se zmíněnou informací o oblíbenosti statické sportovní fotografie.

hokejisté	3,77 ☆	17 let a méně	3,54 ☆
fanoušci	3,69 ☆	18 – 26 let	3,38 ☆
sportovci	3,31 ☆	27 – 40 let	3,25 ☆
novináři	2,63 ☆	41 let a více	3,06 ☆

Tabulka 7: Hodnocení třetího snímku

Čtvrtá fotografie

Nejlépe hodnocená fotografie znázorňuje gólovou radost žďárských hokejistů při utkání s Havlíčkovým Brodem. Na takový snímek potřebuje být fotograf ve správný čas na správném místě. Tento typ se hojně využívá například do pozápasových grafik.

Obrázek 46: Emoční foto; Foto: Markéta Křížová (2020)

Emoční fotografie dosáhla nejlepšího hodnocení u hokejistů, protože jsou zobrazováni ve zcela jedinečném momentu. Zažívají radostné chvíle s jejich spoluhráči, baví se svým povoláním. Fanoušci a novináři také hodnotili snímek přes 4 hvězdy.

hokejisté	4,60 ☆	27 – 40 let	4,31 ☆
fanoušci	4,22 ☆	18 – 26 let	4,20 ☆
novináři	4,10 ☆	17 let a méně	4,10 ☆
sportovci	4,03 ☆	41 let a více	3,93 ☆

Tabulka 8: Hodnocení čtvrtého snímku

8 ZÁVĚR

Tato práce poskytuje základní přehled historie sportovní fotografie a může sloužit začínajícím sportovním fotografům jako příručka. Jména jako Octavius Hill, Robert Adamson, Jules Beau, Eadweard Muybridge nebo Ron Kroon tvoří osnovu světové sportovní fotografie a pro české země totéž platí o Františku Fridrichovi, Jindřichu Eckertovi, Rudolfu Bruneru-Dvořákovi a Stanislavu Terebovi. Práce může být inspirací k podobným studiím, které využijí různorodost oblastí fotografování.

Kvalitativní výzkum poukázal na genderové rozdíly sportovního fotografa, které ale nemají mimořádný vliv na profesi. Muži mají větší sílu, a proto je pro ně snazší manipulovat s těžkou technikou. Všichni respondenti se shodli, že k úspěchu vedou vlastnosti jako zájem o obor, technická zručnost, pracovitost, zápal pro focení, odolnost vůči stresu a dobrá fyzická kondice. Emoce fotografa nemají zasahovat do průběhu fotografování, ale dobrý vztah se sportovci a vzájemná důvěra vede k lepší spolupráci obou stran, tedy i k lepším fotografiím.

Cílem kvantitativního výzkumu bylo ukázat, jak veřejnost vnímá sportovního fotografa. S touto částí výzkumu jsem však měla problémy, dopustila jsem se chyb v dotazníku, nevhodně jsem kombinovala otázky. Kvůli malým zkušenostem s tvorbou dotazníku jsem musela odstranit odpovědi respondentů, které sport nezajímá. Nicméně určitá data se mi podařilo zjistit. Většina respondentů vnímá sportovního fotografa pozitivně. Nejvíce se lidem líbí, že fotograf dokáže přiblížit situace a zajímavé momenty ze hry. Fotograf by měl být podle většiny respondentů přítomen na každé akci a neměl by vyjadřovat náklonnost k jedné straně. Veřejnost si neuvědomuje, že by fotograf měl mít dobrou fyzickou kondici, ale má správné představy o časové náročnosti jednotlivých částí pracovního postupu fotografa. Respondenti se domnívají, že nejdéle trvá postprodukce, následuje příprava a za nejkratší časový úsek označují fotografování. Seřazení aktivit veřejností odpovídá i mé osobní zkušenosti, protože nejvíce času strávím úpravou a výběrem snímků. Posledním úkolem v dotazníkovém šetření bylo hodnocení různých typů snímků: momentka jednotlivce, momentka dvou hokejistů, statická fotografie a emoční fotografie. Všichni respondenti označili za nejpoutavější fotografii emoční snímek radujících se hokejistů. Druhé místo obsadila fotografie dvou hokejistů v souboji, fotografie jednotlivce nepřitáhne tolik pozornosti.

Zvládl by opravdu každý být úspěšným sportovním fotografem? Myslím, že ne. Proti tomuto mýtu jsem postavila argumenty, které vyplývají z práce současných špičkových fotografů. Jak bylo uvedeno výše v Závěru, bez odborných znalostí, lásky ke sportu a trpělivosti nemůže dobrý sportovní fotograf pracovat. Během psaní jsem narazila na další mýtus, tentokrát spojení s technickou úrovní vybavení: čím dražší technika, tím lepší fotka. Lze totiž rozeznat, jestli se před luxusní technikou objeví amatér nebo zkušený fotograf. Moje výhra ve fotosoutěži ŠKODA BEST PICTURE CONTEST dokazuje, že se vše netočí okolo nejdražších fotoaparátů, ale že i fotografie z velkých agentur může zastínit amatér s levnější technikou, i když s notnou dávkou štěstí.

Věřím, že se mezi čtenáři najdou lidé, kteří propadnou sportovnímu fotografování jako já. Každý z nás má šanci zjistit, jaké možnosti a množství zážitků sportovní fotografování nabízí.

9 SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

9.1 Knižní zdroje

BAATZ, Willfried. Fotografie. Praha: Computer Press, 2004. Malá encyklopedie (Computer Press). ISBN 80-251-0210-6.

BUCKLAND, Gail. Who shot sports: a photographic history, 1843 to the present. ISBN 9780385352239.

FEININGER, Andreas. *Vysoká škola fotografie*. Praha: Orbis, 1968.

GAUTRAND, Jean-Claude. *Visions du sport: Photographies, 1860-1960*. Admira. N, 1989. ISBN 978-2907658027.

GÉLA, František. Současná sportovní fotografie v českém denním tisku. Diplomová práce (Bc.) Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky, katedra žurnalistiky, 2012. 81 s. Vedoucí diplomové práce: PhDr. Alena Lábová.

KOBRÉ, Kenneth. Photojournalism: the professionals' approach. Sixth edition. Boston: Focal Press, 2008. 504 s. ISBN 978-0-7506-8593-1.

KOZÁK, Martin. Velká kniha sportovní fotografie. Brno: Computer Press, 2010. Edice digitální fotografie. ISBN 978-80-251-3247-0.

PIHAN, Roman. Mistrovství práce s DSLR: vše, co jste chtěli vědět o digitální zrcadlovce a nikdo vám to neuměl vysvětlit. Praha: IDIF, 2014. ISBN 978-80-905601-3-0.

PILMANN, Josef. *Sportovní fotografie*. Praha: Orbis, 1959.

9.2 Internetové zdroje

CZECH PHOTO CENTRE. *Češi ve World Press Photo* [online]. 2019 [cit. 2022-01-08]. Dostupné z: <https://www.czechphoto.org/detail-novinky/1161-47/cesi-ve-world-press-photo/>

ČTK, Novinky. *Fotoreportér Práva vyhrál Czech Press Photo* [online]. 2005 [cit. 2022-01-08]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/kultura/clanek/fotoreporter-prava-vyhral-czech-press-photo-40107346>

KŘENEK, Michal. *Jasno jsem měla už od malička - Bára Reichová* [online]. 2014 [cit. 2022-02-22]. Dostupné z: <https://www.megapixel.cz/jasno-jsem-mela-uz-od-malicka-bara-reichova>

MUSIL, Dalibor. *TVORBA SPORTOVNÍ FOTOGRAFIE* [online]. Olomouc, 2010 [cit. 2021-10-18]. Dostupné z: <https://theses.cz/id/9fy6w7/>. Bakalářská práce. Univerzita Palackého v Olomouci, Filozofická fakulta. Vedoucí práce Alexander Mencl.

PELIKÁN, Jan. *Historie, vývoj a nové směry ve fotografii se zaměřením na sportovní fotografii* [online]. Praha, 2017 [cit. 2021-10-29]. Bakalářská práce. Vysoká škola ekonomická v Praze, Fakulta informatiky a statistiky. Vedoucí práce Libor Krsek.

SCHEUFLER, Pavel. Počátky české sportovní fotografie [online]. [cit. 2017-04-29]. Dostupné z: <http://www.scheufler.cz/cs-CZ/files/2431/Sport.pdf>

ŠULEJOVÁ, Markéta. „Focení je jako sport. Dá se natrénovat,“ říká Barbora Reichová [online]. 2018 [cit. 2022-02-22]. Dostupné z: <https://media.fsv.cuni.cz/2018/01/29/foceni-jako-sport-da-se-natrenovat-rika-barbora-reichova/>

9.3 Zdroje obrázků a fotografií

Obrázek č. 1: HILL, Robert a Octavius ADAMSON. [online]. [cit. 2022-02-22]. Dostupné z: <http://realtennissociety.org/wp-content/uploads/2014/01/PGP-HA-5581.jpg>

Obrázek č. 2: MUYBRIDGE, Eadweard. [online]. [cit. 2022-02-22]. Dostupné z: <https://milestones.es/eadweard-muybridge/?lang=en>

Obrázek č. 3: MONNIAUX, David. [online]. [cit. 2022-02-22]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Fusil_de_Marey_p1040353.jpg

Obrázek č. 4: BEAU, Jules. [online]. [cit. 2022-02-22]. Dostupné z: <https://static01.nyt.com/images/2016/07/12/blogs/12-lens-sports-slide-7TRL/12-lens-sports-slide-7TRL-superJumbo.jpg>

Obrázek č. 5: KROON, Ron. [online]. [cit. 2022-02-22]. Dostupné z: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:V%C4%9Bra_%C4%8C%C3%A1slavsk%C3%A1_1967e.jpg

Obrázek č. 6: ECKERT, Jindřich. [online]. [cit. 2022-02-22]. Dostupný na PELIKÁN, Jan. *Historie, vývoj a nové směry ve fotografii se zaměřením na sportovní fotografii* [online]. Praha, 2017. Bakalářská práce. Vysoká škola ekonomická v Praze, Fakulta informatiky a statistiky. Vedoucí práce Libor Krsek. (přefoceno)

Obrázek č. 7: TEREBA, Stanislav. [online]. [cit. 2022-02-22]. Dostupný na WWW: http://1gr.cz/fotky/idnes/08/101/gal/BER262493_tereba1.jpg

Obrázek č. 8: JIRSA, Václav. [online]. [cit. 2022-02-22]. Dostupné z: <https://www.czechphoto.org/cpp/detail-rocniku/2005/13/kategorie/fotografie-roku/223/1021/>

Obrázek č. 9 – 12: Křížová, Markéta. Vlastní archiv.

Obrázek č. 13: REICHOVÁ, Barbora. [online]. [cit. 2022-02-22]. Dostupné z: <https://www.czechte.am/article/nezlomni-olympionici-budovat-silu-krpalek-dre-na-zahrade>

Obrázek č. 14: REICHOVÁ, Barbora. [online]. [cit. 2022-02-22]. Dostupné z: <https://www.czechte.am/article/nezlomni-olympionici-obdobi-moralnich-zkousek-drahovy-cyklista-babek-roztocil-valce>

Obrázek č. 15: Křížová, Markéta. Vlastní archiv.

Obrázek č. 16: REICHOVÁ, Barbora. [online]. [cit. 2022-02-22].
Dostupné z: <https://www.fotoskoda.cz/3626-barbora-reichova-chci-propojovat-sportovni-a-umeleckou-bublinu/>

Obrázek č. 17: KOZÁK, Martin. [online]. [cit. 2022-02-22].
Dostupné z: <http://www.martinkozak.com/gallery/christmas-night-run/>

Obrázek č. 18 – 19: Křížová, Markéta. Vlastní archiv.

Obrázek č. 20: Beneš, Jan. Vlastní archiv.

Obrázek č. 21 – 28: Křížová, Markéta. Vlastní archiv.

Obrázek č. 29: archiv Jana Beneše

Obrázek č. 30: BENEŠ, Jan. [online]. [cit. 2022-02-22].
Dostupné z: https://www.metro.cz/foto.aspx?r=metro-praha&c=A141023_111016_co-se-deje_hyr

Obrázek č. 31: archiv Štěpána Černého

Obrázek č. 32: ČERNÝ, Štěpán. [online]. [cit. 2022-02-22]. Dostupné z: <https://blackart.cz/sport/>

Obrázek č. 33: archiv Luboše Pavlíčka

Obrázek č. 34: archiv Barbory Reichové

Obrázek č. 35: REICHOVÁ, Barbora. [online]. [cit. 2022-02-22].
Dostupné z: <https://www.fotoskoda.cz/3626-barbora-reichova-chci-propojovat-sportovni-a-umeleckou-bublinu/>

Obrázek č. 36: archiv Lucie Roubíčkové

Obrázek č. 37: Roubíčková, Lucie. Vlastní archiv.

Obrázek č. 38: archiv Karola Švece

Obrázek č. 39: Švec, Karel. Vlastní archiv.

Obrázek č. 40: archiv Aleny Zapletalové

Obrázek č. 41: Zapletalová, Alena. Vlastní archiv.

Obrázek č. 42 – 45: Křížová, Markéta. Vlastní archiv.

10 SEZNAM GRAFŮ, OBRÁZKŮ A TABULEK

Graf 1: Vnímání sportovního fotografa	58
Graf 2: Neutralita sportovního fotografa	59
Graf 3: Přítomnost fotografa na sportovní akci	59
Graf 4: Závislost kvality techniky sportovního fotografa na jeho výkonu	61
Obrázek 1: Mr. Laing or Laine; Foto: O. Hill, R. Adamson (1843)	15
Obrázek 2: Flying Horse; Foto: Eadward Muybridge (1878).....	16
Obrázek 3: Mareyova fotografická puška	16
Obrázek 4: Major Taylor; Foto: Jules Beau (1907)	17
Obrázek 5: Věra Čáslavská; Foto: Ron Kroon (1967)	18
Obrázek 6: Alpinisté – hrdinové hor; Foto: Jindřich Eckert (1880)	19
Obrázek 7: Brankář a voda; Foto: Stanislav Tereba (1958).....	20
Obrázek 8: Fotografie roku 2005; Foto: Václav Jirsa (2005)	20
Obrázek 9: Gól Tomáše Čachotského v zápase za zády vsetínského brankáře; Foto: Markéta Křížová (2020)	21
Obrázek 10: Gólová radost Davida Michálka; Foto: Markéta Křížová (2019)	22
Obrázek 11: Příklad portrétní fotografie; Foto: Markéta Křížová (2019)	22
Obrázek 12: Příklad sportovní feature; Foto: Markéta Křížová (2021).....	23
Obrázek 13: Lukáš Krpálek, Nezlomní olympionici; Foto: Barbora Reichová (2020)	24
Obrázek 14: Tomáš Bábek, Nezlomní olympionici; Foto: Barbora Reichová (2020).....	24
Obrázek 15: Vítězný kandaský gól MS 2021 proti Finsku; Foto: Markéta Křížová (2021) ...	25
Obrázek 16: Jakub Vadlejch; Foto: Barbora Reichová (2021)	26
Obrázek 17: Christmas Night Run; Foto: Martin Kozák (2015)	26
Obrázek 18: Momentka z hokejového utkání Jihlava - Frýdek; Markéta Křížová (2020)	27
Obrázek 19: Ukázka akreditace; Foto: Markéta Křížová (2021)	29
Obrázek 20: Osvětlení v O ₂ areně na sériovém snímání; Foto: Jan Beneš (2021)	30
Obrázek 21: Originální snímek Filipa Helta; Foto: Markéta Křížová (2021).....	31
Obrázek 22: Upravený snímek Filipa Helta; Foto: Markéta Křížová (2021)	31
Obrázek 23: Martin Nečas v objetí s Josefem Kořenářem; Foto: Markéta Křížová (2018)	33
Obrázek 24: Momentka z charitativního zápasu Derby pro Terezku; Foto: Markéta Křížová (2019)	34
Obrázek 25: Kachna v rukách Richarda Cachnína mladšího; Foto: Markéta Křížová (2020) 34	
Obrázek 26: Gólová radost Filipa Chytila a Dominika Kubalíka; Foto: Markéta Křížová (2021)	35
Obrázek 27: Vítězná fotografie MS v ledním hokeji, Foto: Markéta Křížová (2021).....	36
Obrázek 28: Momentka z MČR Harrachov; Foto: Markéta Křížová (2021).....	37
Obrázek 29: Jan Beneš; archiv Jana Beneše	40
Obrázek 30: Baseball děti baví, Foto: Jan Beneš (2014)	40
Obrázek 31: Štěpán Černý; archiv Štěpána Černého	41
Obrázek 32: Tomáš Rosický s Karlem Brücknerem; Foto: Štěpán Černý (2018).....	41
Obrázek 33: Luboš Pavlíček; archiv Luboše Pavlíčka.....	42
Obrázek 34: Johannes Thingnes Bø; Foto: Luboš Pavlíček (2021).....	42

Obrázek 35: Barbora Reichová; archiv Barbory Reichové	43
Obrázek 36: Simona Kubová; Foto: Barbora Reichová (2021)	43
Obrázek 37: Lucie Roubíčková; archiv Lucie Roubíčkové	44
Obrázek 38: Vesnický fotbal; Foto: Lucie Roubíčková (2020)	44
Obrázek 39: Karol Švec; archiv Karola Švece	45
Obrázek 40: Pasparta skupiny Depeche Mode; Foto: Karol Švec (2010).....	45
Obrázek 41: Alena Zapletalová; archiv Aleny Zapletalové	46
Obrázek 42: Fotografie vítězů na MS 2019; Foto: Alena Zapletalová (2019).....	46
Obrázek 43: Mikuláš Zbořil; Foto: Markéta Křížová (2019).....	62
Obrázek 44: Momentka z utkání Plzeň – Olomouc; Foto: Markéta Křížová (2019)	63
Obrázek 45: Václav Půža; Foto: Markéta Křížová (2020).....	64
Obrázek 46: Emoční foto; Foto: Markéta Křížová (2020)	65
Tabulka 1: Srovnání současných sportovních fotografií	47
Tabulka 2: Výsledky hodnocení potřeby fyzické kondice při profesi sportovního fotografa ..	60
Tabulka 3: Výsledky hodnocení potřeby fyzické kondice při profesi sportovního fotografa ..	60
Tabulka 4: Seřazení postupu sportovního fotografa podle doby trvání.....	61
Tabulka 5: Hodnocení prvního snímku	62
Tabulka 6: Hodnocení druhého snímku	63
Tabulka 7: Hodnocení třetího snímku	64
Tabulka 8: Hodnocení čtvrtého snímku.....	65

11 PŘÍLOHY

11.1 Příloha 1: Rozhovor s Janem Benešem

Na čem všem teď momentálně pracujete v oblasti fotografie?

„Momentální gró mojí práce je sportovní fotografie. Jsem zaměstnancem Českého svazu ledního hokeje, takže jednou za měsíc někam vyjíždíme. Teď jsme byli ve Švédsku a Finsku. Jsou to všechny reprezentační akce, které se snažíme pokrýt, jak to jde. Ať už s kolegou nebo pomocí externích fotografů. Nafotím si většinou trénink a zápasy, teď se snažím jít trochu do backstage, aby lidi viděli třeba i přípravu sportovců, jak se chystají. Mohli tak být blíž tomu týmu. Chtěl bych se ale dostat více do jiné oblasti fotky, do ateliérové, bohužel si na to nedokážu najít čas.“

Popište podle sebe největší váš úspěch dosavadní foto kariéry.

„Úspěch je, že jsem se stal oficiálním fotografem Českého svazu ledního hokeje. A že jsem patnáct let vydržel na hokejové Spartě. Začal jsem fotit díky bráchovi, který pořídil první foťák do rodiny, ale pak si našel novou práci, foťák se doma válel. Tak jsem začal fotit já. Brácha hrál hokejbal, takže jsem fotil hokejbal, převážně jeho zápasy. Byl jsem aktivní baseballista, takže jsem fotil i baseball i softball u nás v klubu. Tím jsem nabíral sportovní praxi, a s tím, že hokej je moje srdcovka, první zápas Sparty jsem viděl snad už v roce 1992. Tak se to nějak sešlo.“

Nadešel někdy u vás moment, kdy jste chtěl s focením skončit?

„Jo, vždycky v létě. (směje se) Tam totiž fotím pro baseballovou asociaci. Dva měsíce v kuse každý týden se někam jezdilo. Holandsko, Itálie, Čechy. Tam mám krizi, že už mě to ke konci srpna nebaví. Je to zábava, dobré zkušenosti, ale ta léta jsou náročná. U hokeje podobná situace nikdy nenastala.“

Je focení pro vás náročnější po fyzické nebo psychické stránce?

„Těžké, to záleží. Když se fotí jeden zápas, tak to náročné není. Komplikovanější jsou třeba týdenní turnaje. Ono se to nezdá, ale člověk potřebuje být v dobré kondici. Což jde u mě dost těžko. Ale vysílí to víc fyzicky než psychicky.“

Jaký je váš oblíbený sport na focení a proč?

„Hokej, baseball, softball. Tyhle sporty mám rád, jsou moje oblíbené celoživotně. Vyznám se i v pravidlech a znám i ty lidi kolem.“

Existuje ve sportovním prostředí mezi fotografy rivalita?

„Asi jsem se s ní nesešel. Možná jsem zaslechl nějaké jízlivé poznámky na mou osobu. Ale že by mi to někdo nepřál, to asi ne. Parta okolo sportu je dobrá, občas si radíme. Domlouváme se, co jak brát. Rivalita je pak u týmových fotek vítězů. Tam je to na ostré lokty, ale snažím se i v těchto vypjatých situacích zachovat přátelství. Ten sportovní rybníček je malý, takže na každé sportovní akci potkám nějakého známého.“

Vidíte v tom, že jste muž, nějakou výhodu, kterou žena fotografka mít nemůže? Nebo naopak, co si myslíte, že fotografka má za výhody?

„Nezáleží na pohlaví, spíše o tom pohledu, kdo jak fotí. Možná to může mít občas žena jednodušší, protože muži jsou gentlemani. Když jsou menší, tak je muž fotograf pustí před sebe.“

Jakou jednu vlastnost by měl mít sportovní fotograf?

„Rychlá reakce, znát pravidla. Slušné chování, to je taky základ u fotografa.“

Jaké jsou vztahy mezi vámi a focenými sportovci?

„Snažím se být za dobře. Tak je to i lepší pro tu fotku. Takže ten dobrý vztah, aspoň na oko, na tu fotku s nimi musím mít, i když si o nich můžu myslet opak. Samozřejmě podle sympatie i poznám, s kým si to focení můžu prodloužit. Třeba ještě nějakou pózu, ještě jinak. A s kým udělat jen to nejdůležitější, aby tam byla vždy vzájemná pohoda. Příklad ze Sparty, na začátku tam chodí mladíci, ti si to užívají, uděláme víc fotek. Na konci už je starší garda, která bere focení jako nutnou povinnost. Už máme jasné heslo: Rychle, kvalitně!“

Prožíváte akce, které dokumentujete?

„Můžu se radovat, ale je to o profesionalitě toho fotografa. Že i když jsem pro ten tým, tak to nesmím dát najevo. Nemůžu po gólu začít rvát, protože by tu nejzásadnější radost člověk minul. Je to vnitřní radost, na venek se soustředím na výkon.“

Kdy naposledy jste byl na sportovní akci jen tak, jako fanoušek/divák bez techniky? Nenudí vás utkání jako diváka nebo si ho naopak o to více užijete?

„Asi když bylo MS v Praze před šesti lety na Kanadu se Švédskem. A to byla jenom klika, že jsem sehnal lístky. Jinak jsem byl vždycky všude s foťákem. Baví mě to utkání, ale pořád přemýšlím nad tou fotkou. Už se koukám, kdo to fotí, jací kolegové. Vidím ty situace, pak si projedu iDnes, iSport, všechny weby, kdo co nafotil. Takže sleduju práci ostatních. Ta deformace fotografa je tam pořád.“

Máte větší radost ze skvělé momentky, na které je méně známý sportovec nebo z obyčejné fotky, na které je sportovní ikona?

„Mám radost z té momentky. Je to sice ojedinělé obojí, ale ten moment je cennější. Ikonu si člověk může dohodnout, třeba po dlouhodobější komunikaci. Ale ta momentka je prostě teď a tady. A já mám kliku, že jsem na tom místě.“

Jaké máte plány na další roky? Vysněná budoucnost?

„Chtěl bych si nafotit olympiádu. Což uvidíme, jestli v únoru vyjde s hokejem, když už tam jsou dva národní týmy. Doufám, že mi do toho covid nehodí vidle. Jedu si do Číny splnit sen. Rád bych si nafotil i zámořské sporty, baseball, NHL, NFL. Tam bych chtěl i jako fanoušek i jako fotograf.“

11.2 Příloha 2: Rozhovor se Štěpánem Černým

Jakou první zkušenost s fotografováním jste měl?

„Moje první spolupráce taková jako větší byla neplacená, když jsem si pořídil první zrcadlovku před 16 nebo 17 lety. Hrál jsem florbal za Pardubice, byl jsem junior tenkrát, občas jsem naskakoval v Áčku, a tam se hrála extraliga a mě bavilo fotit. Tím jsem se vlastně dostal do toho sportu a fotil jsem hlavně florbal. Fotky jsem dával klukům, ke článkům ze zápasu, dělal jsem galerie. Potom jsi toho všiml server Florbal.cz a ty fotky po mně začal chtít právě k tomu extraligovému florbalu. A díky téhle menší neplacené spolupráci jsem vlastně dostal i první placenou práci, což bylo, že jsem byl oficiální fotograf mistrovství světa ve florbale 2008. Bylo to MS, které se hrálo v Praze a Ostravě a já jsem byl v organizačním týmu a fotil jsem pro oficiální web toho mistrovství světa. A díky tomu, že jsem tam poznal jednu fotografku, s kterou jsem se tam seznámil, a pak v Deníku Sport hledali někoho na plný úvazek, tak si na mě vzpomněla. Kontaktovali mě a přijali mě. Tam jsem byl zhruba 6 let.“

Na čem všem teď momentálně pracujete v oblasti fotografie?

„Jsem už 6 let členem realizačního týmu české fotbalové reprezentace, fotím tam úplně všechno, tréninky, zápasy, cestování. Fotím i svatby, každý rok si střihnu tři až šest svateb podle času, ale většinou je to záskok za někoho, kdo onemocní. A pak MMA, momentálně už asi půl roku fotím převážně pro organizaci OKTAGON, kde fotím všechny galavečery. Potom už jen kšefty nárazové. A zrovna včera jsme fotili s Kazmou nějaký merch a tak. Fotím pro One Man Show.“

Popište podle sebe největší váš úspěch dosavadní foto kariéry.

„Asi žádný nemůžu popsat, podle mě každá nová práce, každé nové fotky jsou úspěch, protože jsem tím člověk zviditelňuje, ať už na veřejnost nebo pro případné další firmy, které tě můžou poptat na další práci. Jako relativně fajn úspěch beru, že jsem vyhrál sportovní foto roku 2020, a bylo to v kategorii portrét ze zápasu MMA. A pak mám oblíbenou fotku, kterou jsem vyfotil na rozlučce Tomáše Rosického s fotbalovou kariérou. Na fotce je Tomáš Rosický a Karel Brückner a takovou fotku jsem vydražil, pak vytištěnou a podepsanou za 66 tisíc, výtěžek putoval na dobročinné účely. Tak to beru tak jako, že mě to zahřálo u srdce.“

Nadešel někdy u vás moment, kdy jste chtěl s focením skončit?

„Ne, nenadešel v životě. V podstatě mám každý den v ruce foťák, i když nemám práci zrovna jako focení, ale každý den fotím a baví mě to, i když to je zrovna jenom zábava, výlet a podobně.“

Je focení pro vás náročnější po fyzické nebo psychické stránce?

„Popravdě jsem nad tím vlastně vůbec nikdy nepřemýšlel. Vlastně ani nevím. Jak kdy, jako fyzicky to samozřejmě náročné je, když máme nějakou akci větší, třeba na Euru nebo kde se pracuje x hodin v kuse nebo třeba Dakar, to pro mě bylo úplně fyzicky nejnáročnější focení. A v podstatě fyzicky nejnáročnější aktivita, kterou jsem kdy provozoval. Takže náročné to fyzicky je. A psychicky, to mě pro mě občas náročné, když jdu do něčeho nového, tak se trochu bojím, jestli to zvládnou, ale přijde mi, že za posledních 5 let se čím dál tím míň bojím nějakých nových věcí nebo toho, že bych něco zkalil. Když člověk fotí každý den, tak samozřejmě získává takovou lehkou jistotu a míň se bojí. Tak možná je náročnější ta fyzická stránka.“

Jaký je váš oblíbený sport na focení a proč?

„Tak ty dva oblíbené jsou fotbal a MMA. Fotbal jsem předtím nikdy moc nesledoval, MMA taky ne, to je tady krátce. Ale fotbal a hokej mě zajímal jenom, když se hrálo mistrovství světa a jako malí jsme na to koukali, ale jinak jsem nějaké fotbalové ligy nesledoval. Jestli jsem něco sledoval, tak jediné trochu hokejovou ligu, jelikož jsem z Pardubic, města hokeje. Ale čím více jsem začal fotit sport a dostal jsem se k fotbalové reprezentaci, tak fotbal je nádherný sport, když ho vidím zblízka a když jsem si ho osvojil.

MMA je můj oblíbený sport na focení, protože tam je akce. Každý zápas možná z 99 % končí výhrou jednoho a prohrou druhého. U fotbalu často bývá remíza, často to jsou zápasy, které jsou přáteláky a chybí tam malinko ten náboj, ta emoce. U MMA se mi líbí, že je to férový sport, hrají ho strašně fér chlapy. Líbí se mi, jak se respektují, a v podstatě i když si dají do držky, tak odchází většinou s pokorou a hrozně dobře se fotí tyhle emoce.“

Existuje ve sportovním prostředí mezi fotografy rivalita?

„Občas od některých fotografů, nemyslím teď sportovních, ale obecně, slyším, že ano, existuje rivalita a docela velká. Ale já mám kolem sebe lidi, mezi kterými ta rivalita snad není, nebo ji nevidím, většinou si přehazujeme práci. Někdo nestíhá, tak jí dá někomu, kdo jí může stihnout a zas potom naopak. A využíváme spíše té výhody, že spolu kámošíme, než že by měla být nějaká rivalita.“

Vidíte v tom, že jste muž, nějakou výhodu, kterou žena fotografka mít nemůže?

„Je to zřejmé, já osobně znám asi jen dvě profesionální sportovní fotografky, z toho jedna je úplně naplno jenom sportovní fotografka – Bára Reichová, byla to moje kolegyně v Deníku Sport, momentálně je to fotografka Olympijského českého výboru. Výhodu mají chlapi v tom, že ty fyzicky náročné situace, kdy tahám techniku celý den na zádech a fakt je to těžké, tak

chlapy to asi dřív neodrovná jako tu holku. Chlapi víc vydrží, ale třeba Bára, ač byla drobnějšího vzrůstu, tak si s tímhle poradila skvěle a myslím, že všichni čuměli, co všechno dokáže nést na zádech za výbavu a klidně celý den, celý měsíc na olympiádě, na které jezdí pravidelně, kde je to hodně těžké, možná srovnatelně těžké jako Dakar.

Jestli mám řešit, jestli je to kluk, nebo holka, tak na tom vůbec nezáleží. Respekt je respekt, a prostě buď si ten člověk udělá respekt, nebo neudělá.“

Jakou jednu vlastnost by měl mít sportovní fotograf? Je důležitá fyzická kondice?

„Neměl by být vystresovaný, když něco zrovna nejde nebo se může technika nějakým stylem porouchat nebo zaseknout. Sportovní fotograf by měl tyhle věci řešit v klidu, s klidnou hlavou. Měl by mít přehled o své technice, dokonalý přehled, co a jak pracuje, jak se ovládá. To má mít asi každý fotograf, ale sportovní fotograf by tohle měl mít možná dvojnásob. A je fajn, když je člověk trošku v kondici, protože pak je to na náročných akcích znát.“

Jsou vztahy mezi vámi a focenými sportovci důležité? Je dobré se s každým „kamarádíčkovat“ nebo se stranit a mít profesionální přístup, na všechny stejný metr?

„Myslím si, že mám dost profesionální přístup a mám ke všem snad úplně stejný metr, ale zase se s těmi kluky kamarádíčkuju, protože jsou to moji kamarádi, mám jiný odstup, protože když bych fotil ligu a ty fotbalisty tolik neznal, tak je to něco jiného. Jsem v kolektivu fotbalistů, kteří jsou pospolu více dní a jsme jako jeden tým. Znáám ty kluky dobře, to samé v MMA, jsou pod nějakou organizací a vídám se s nimi mnohem víc. Na vážení, na zápasech, pak mi po zápase píšou a chtějí třeba fotky, takže s nimi je bližší kontakt. Ale kdyby mi byl někdo nesympatický, tak se s ním kamarádit nebudu. Mám to tak obecně v životě postavené, když mi není někdo sympatický, tak mu to nevyčítám, nejsem na něj našťvaný, nepomlouvám toho člověka, ale prostě se s ním nebavím. Takové lidi eliminuju ze svého života. Je fajn být s kluky za dobře, protože když fotím nějakou zákulisní věc, tak oni se ke mně staví trošku jinak, než když se někde jednou za čas vylupnu a mířím na ně foťákem. Takže občas padají vtípky a děláme si ze sebe srandu. To si myslím, že je docela důležité, aby atmosféra byla uvolněná.“

Není občas na škodu mít takový blízký kontakt s svými „klienty“?

„Mojí klienti jsou většinou moji kamarádi, nebo se z nich většinou stanou. Protože když fotím pro někoho a není mi sympatický, tak s ním nechci fotit další focení. A pokud pro někoho dělám dlouhodobě, tak je to většinou můj kamarád, protože si s takovým člověkem pak rozumím. Mám se svými klienty skvělé vztahy.“

Prožíváte akce, které dokumentujete?

„U MMA ne, tam většinou můžu někomu fandit z těch dvou kluků, ale není to pro mě tak silné jako v tom fotbale, kde jsem součástí týmu. Většinou se hraje Česko a nějaký stát. Prostě který Čech by nefandil Čechům, ještě navíc když to jsou moji kamarádi a je to můj tým. Samozřejmě to prožívám hodně, ale umím se krotit. Když padne gól a je potřeba fotit, tak fotím a vlastně užiju si tu emoci až potom. A ještě dvojnásobně, když se mi povede udělat ta správná fotka.“

Kdy naposledy jste byl na sportovní akci jen tak, jako fanoušek/divák bez techniky?

„Nepamatuji si, asi za posledních x let jsem nebyl. Mě takové akce vlastně ani nelákají, takže já se všude většinou dostanu jako fotograf. Já už mám té práce tolik, že ani se dostávat nikam nechci, ale ať už jde o hokejovou Spartu, fotbalovou Slavii, o reprezentaci, o MMA, tak všude vždycky jako fotograf.“

Nenudí vás utkání „pouze“ jako diváka, nebo si ho naopak o to více užijete?

Právě, že já bych si utkání jako divák neužil. Může to být třeba, nevím, deset nebo dvanáct let zpátky na florbale, na který jsem se šel podívat. Koupil jsem si pivo a párek, nebyl jsem jako fotograf a ani jsem to neužil.“

Máte větší radost ze skvělé momentky, na které je méně známý sportovec nebo z „obyčejné fotky“, na které je nějaká sportovní ikona?

„Záleží, obyčejná fotka mě nikdy moc nebaví. Může na ní být kdokoliv, ale ve chvíli, kdy je obyčejná, tak mě moc nebaví. Když na ní bude nějaká hvězda, tak si ji uschovám, nějakým stylem odprezentuju, ale nebudu z ní nadšený. Radši mám radost, když mám skvělou momentku. To je třeba u MMA zápasů, kdy třeba na začátku galavečeru jdou proti sobě zápasníci, kteří nejsou známí, třeba vůbec nebo skoro vůbec. No a já mám z toho třeba kolikrát mnohem lepší fotky než pak z nějakého důležitého posledního zápasu. A pak mám stejně radost, z těch nejlépe vyfocených fotek.“

Máte nějaké plány do budoucna nebo nějakou vysněnou spolupráci?

„Úplně vysněnou spolupráci nemám, nikdy jsem neměl. Všechno беру tak, jak se ke mně dostane. Tak jak to mám. Každá nová fajn větší spolupráce je moje v podstatě vysněná. Možná bych se jednou rád podíval na olympiádu, ale není to úplně vysněné. Když bych se tam v životě nedostal, tak mě to rozhodně nevytrhne. Chci aby moje spolupráce byly fajn, aby byly plynulé, normální, aby byly z obou stran příjemné. To je moje vysněná spolupráce, takové mám a takových se držím.“

11.3 Příloha 3: Rozhovor s Lubošem Pavlíčkem

Jakou první zkušenost s fotografováním jste měl?

„Úplně první fotku, já jsem měl pionýra foťák a to jsem fotil ve svých osmi letech. První fotky jsem vyvolával, když mi bylo osm nebo devět let. V roce 1992 v Jihlavských listech, tam jsem začal novinářskou kariéru. Byla to ulice vysypaných popelnic. Byl jsem v Jihlavských listech jako grafik a dával jsem dokupy Jihlavské listy přechod z klasického litého tisku na počítačovou sazbu. A zrovna tam někdo vypadl, tak jsem valil poslat vyfotit ulici Křížová, jaký magor tam vysypal popelnice. To byl můj první úkol.“

Na čem všem teď momentálně pracujete v oblasti fotografie?

„Pracuju víceméně každý den. Den dopředu se vždycky podívám, co bychom mohli dělat v servisu České tiskové kanceláře. Samozřejmě plánujeme, plánuje se dopředu, co se děje, připravuju klasickou reportážní fotku, reportáže z Kraje Vysočina, případně z části Jihomoravského a části Jihočeského kraje. To je aktuálně moje činnost. Když si udělám dovolenou, tak ji mám. Ale víceméně to neexistuje, pokud chce být člověk slušně živý a nějak fungovat, tak se nesmí moc zastavit.“

Popište podle sebe největší váš úspěch dosavadní foto kariéry.

„Já se ze zásady neúčastním soutěží, nikam je nedávám. Nemám potřebu se prezentovat, nějak viditelně. Když vystavuju, tak se snažím vystavovat s kolegy. Mně to přijde jakoby lepší. Ale takové ty titulky v těch super světových novinách. Měl jsem pár topových fotek, které oběhly celý svět. The Wall Street Journal, Washington Post – z těch amerických. V ruských mediích jsem měl nějaké titulky, pak v Timesech. Tak to je pro mě takový úspěch, který nemusí být ani podepsaný, ale naštěstí byly, což je dobré.“

Jak dlouho fotíte?

„Pravidelně od roku 1994.“

Nadešel někdy u vás moment, kdy jste chtěl s focením skončit?

„Jo, každý rok. (směje se) Když člověk rozbije auto, tak přemýšlí, kde na to sežene peníze. Ročně najezdím kolem padesáti, osmačtyřiceti tisíc kilometrů jenom kvůli focení. Což je fakt darda. Chtěl jsem focení úplně opustit, pak mě to naštěstí přešlo velmi rychle. Nejsem dobrodruh, jsem spíš rodinný typ.“

Je focení pro vás náročnější po fyzické nebo psychické stránce?

„Fyzická je taková, že člověk je po focení fotbalu, hokeje, cyklistiky nebo biatlonu fakt utahaný. Když se člověk podívá na hodinky a vidí tam pětadvacet tisíc kroků a uvědomí si, že to celé tahal se čtyřstovkou nebo třístovkou, které má dohromady sedmnáct kilo, prostě k tomu celá výbava, tak je to dřina.

Psychická stránka jednoznačně vítězí. Člověk neustále něco nestíhá. Stojím na dálnici, vím, že mám být za půl hodiny v Brně, na hokeji na Kometě. Stojím na dálnici deset kilometrů od toho a ta kolona stojí. Přijíždím na místo, nevím, kde zaparkovat. Nerv, že neklapne akreditace, že prostě nestíhám. Je to jasná příčina, že to nedal z nějakého důvodu, ale člověk si to bere osobně. Je to prestiž někde být včas a splnit svůj úkol, který mu někdo zadal.

Někdy je třeba na stadionu mlha, ale za to nemůže fotograf, ale když někde přijede pozdě? Tak je to průšvih. Psychika je v tomhle horší.“

Jaký je váš oblíbený sport na focení a proč?

„Biatlon je moje nejoblíbenější sportovní disciplína. Má jasný začátek a konec, což je hrozná výhoda, člověk si může naplánovat ten čas. Ale do samotného konce nevím, kdo vyhraje. Do poslední rundy tam přijede jasný vítěz, a on nestrefí čtyři terče. Ted' mám na záběrech jenom toho jednoho člověka a ostatní v pozadí. Co ted', strašný průser. Pak mám emoce v cíli, ale nemám detail výstřelu, tu nábojnici. Biatlon ale miluju, pak horská kola. Člověk strašně dře, lítám tam po lese nahoru převýšení kilometr a půl za závod jenom fotografové. Čtyři, pět kilometrů tam uběhne člověk.

Nenávidím volejbal, ten fakt nemám rád, protože vždycky při tom bloku, je tam jeden, který mi rozostří záměr.

Ještě mám rád stolní tenis. Ten se dá vyfotit vlastně během prvních deseti minut.“

Existuje ve sportovním prostředí mezi fotografy rivalita?

„Je tam, určitě. První, co je, tak jsou fotografové a fotografové. Někteří fotografové mají žlutou vestu, někteří červenou, už to je rozděluje. Uvedu příklad na biatlonu. Ta červená vesta může na střelnici, žlutá ne, ta stojí za mnou a kouká na mě. Já si dělám svoje fotky a on tam stojí z té své vzdálenosti na střelnici nedosáhne, má fotky zezadu. V biatlonu je nejdůležitější fotit zbraň, náboj, výstřel a soustředění. U těchto sportů určitě je rivalita, ale taková jednostranná. Ti, co se snaží dostat nahoru nebo ti, co nemají za sebou tu „big agenturu“, tak těm to bohužel nevychází. Lidé si ale pomáhají, pokud to není vyloženě pako, tak mi tu fotku nabídne, když

nemám vítěze. To se může stát, je to normální. Ve fotbale rivalita snad není, na hokeji taky ne, tam se každý zná, to je něco jiného.“

Vidíte v tom, že jste muž, nějakou výhodu, kterou žena fotografka mít nemůže? Nebo naopak, co si myslíte, že fotograf má za výhody?

„Když je sportovní fotografka žena, tak má nesporné výhody. Ona je sice sedřená jak kůň, ale každý ji pomůže. Kdyžto chlapi jsou hození do té vody a plav, jak umíš. Většinou když fotí holka, tak se snaží všichni pomoci. Velice rádi a dobrovolně, ale není za tím nějaký vedlejší úmysl, to ne. Prostě to je přirozené, není to rivalita, člověk se snaží zachovat gentlemany.“

Jakou jednu vlastnost by měl mít sportovní fotograf?

„To, co já nemám. (směje se) Nepodléhat panice. Já nemám žádnou fotku, co já budu dělat! A najednou bum a mám, je tam.“

Jsou vztahy mezi vámi a focenými sportovci důležité?

„Nefotím neustále jenom závody. V biatlonu se znám prakticky s celou reprezentací. Pokud ten sportovec mě zaregistruje při tréninku, tak se nechá vyfotit, a pak už to funguje. V té zimě to funguje jinak než v létě. U hokeje moc ne, tam mívám spíše vztah s trenéry než s hráči. U fotbalu se fotí u střídaček, ti trenéři mě začínají potom znát. Jsem tam jednou, podruhé mě pozdraví, potřetí se mě zeptají, jak to jde. Vždycky s lidmi z realizačního týmu mám dobré vztahy. Zimní sportovci jsou strašně kamarádští lidé.“

Prožíváte akce, které dokumentujete?

„Jsou zápasy a zápasy, když jsem na Dukle, tak fandím Dukle, protože jsem rodák z Jihlavy, sice už nežiju v Jihlavě, jsem v Třešti, ale ta Jihlava je pro mě přirozená volba. No a pak jsem na Kometě, fandím Kometě, ta mě přijala jako domovská. Když jsem na MS světa, tak komu fandím, Čechům, že jo. Takže třeba ve Vídni v 96, to jsem prožíval, jsem byl úplně mimo. Ale mám z toho prd fotek, protože člověk v tu chvíli přestane myslet na fotky a myslí na to, že je nadšený, Každá fotka je pro něj skvělá a je to úžasný. Pak se na to podívám, říkám si, že nemám co vybrat. Protože člověk je v takovém ajfru. Při gólu i křičím, nelze nemít radost, ale člověk už má instinkt, když jede útočník, tak vím, že z toho něco bude, přesto, že to nevypadá. Takže se okamžitě přesunu a čekám, a naráz je tam gól. A tu fotku mám, člověk to vycítí. U hokeje nebo fotbalu člověk ty góly má, pokud jsem soustředěný.“

Jsem profík a musím odevzdat práci, za kterou se zpětně nebudu stydět. To znamená, že když mě to nebaví, tak zívám, nudím se. Ale nedá mi to, abych nesledoval míč, akce, že se tam něco děje, automaticky už na to reaguju. Musím nad tou fotkou přemýšlet více.“

Kdy naposledy jste byl na sportovní akci jen tak, jako fanoušek/divák bez techniky?

Já jsem strašně šťastný, když nikam nemusím. Tím, že nikam nemusím, jsem doma s rodinou a jsem strašně spokojený. Takže sportovní utkání jedině, když by se tam objevil někdo z rodiny. Třeba můj syn měl utkání, to fotím dobrovolně pro rodinu. Nepamatuji si, kdy naposledy jsem byl někde bez techniky, dobrovolně bych snad ani nešel. Když jdu do divadla, tak si taky připadám divně, protože jsem to divadlo viděl na zkoušce. Člověk to nafotí, pak to sleduje a říká si, proč to nenafotil jinak. Ted' tam trpím, pořád přemýšlím nad tou fotkou.“

Máte větší radost ze skvělé momentky, na které je méně známý sportovec nebo z obyčejné fotky, na které je sportovní ikona?

„Velká sportovní ikona je především obyčejný člověk a toho bych nepreferoval. Pokud tam mám člověka, jednoho mám vzhůru nohama, druhého obráceně, tak je to pro mě stonásobně lepší fotka, i kdyby tam byl náhradník. Je to pecka, něco se tam stalo, takže akce.“

Jaké máte plány na další roky? Vysněná budoucnost?

„Aby bylo dost práce, aby konečně skončila tahle strašná příšernost, protože přiznám se, že většina fotografií má ted' málo práce.“

11.4 Příloha 4: Rozhovor s Barborou Reichovou

Nadešel někdy u vás moment, kdy jste chtěla s focením skončit?

„Fotím už hrozně dlouho. Hnedka po základce jsem šla na střední fotografickou školu. To znamená, že od patnácti se tomu věnuju denně. Samozřejmě na začátku to byla spíš taková sranda, asi jako každá střední škola, že to člověk nemyslel až tak vážně. Postupem času se to tak dál posouvalo a rozvíjelo. A za tu dobu logicky jsem o tom začala víc a víc přemýšlet a samozřejmě i pochybovat. Někdy si říkám, jestli je moje práce tak cenná, jestli má smysl. Protože focení mě strašně baví, naplňuje osobně, ale pořád je to jenom fotka, tvoření nějakých obrázků. A konkrétně ve sportovní fotografii nevím, jestli mohou něco změnit. Přemýšlím o tom, jestli by člověk neměl dělat v uvozovkách něco smysluplnějšího, pomáhat lidem například. A pak samozřejmě v nějakých vypjatých chvílích, kdy toho má člověk dost. Říká si, jestli to má zapotřebí. Když mu to třeba nejde, je v nějaké krizi, unavený, neodpočatý. Ale myslím si, že tohle zažívá každý fotograf, který přemýšlí o své práci. Nebo ho něco naštvě a nejradši by do toho všeho radši kopl. Ale vždy je to krátkodobé, ať už ze vzteku nebo z únavy pramenící takový povzdech, jestli bych neměla dělat něco jiného. Jestli mám zapotřebí sedět na fotbale dvě hodiny v dešti a tahat se s dvaceti kilovým batohem, když mě bolí záda. Neměla bych fotit něco jiného nebo třeba neměla bych radši učit? Ale že bych o tom uvažovala vážně, tak to asi úplně ne. Spíš jsou to takové blesky, kdy člověk přemítá o svém životě, jestli to má smysl nebo nemá.“

Je focení pro vás náročnější po fyzické nebo psychické stránce?

„Já bych řekla, že asi fyzicky. Naštěstí fotím hezké věci, sport jsou emoce, je to vlastně zábava. Většina těch sportovců to dělá, protože chtějí, je to jejich práce i koníček. Takže kdybych fotila nějaká vážná témata, reportáže válek nebo těžší dokumenty, tak si dokážu představit, že to na člověka čas od času psychicky dolehne. Myslím si, že je to obzvlášť pro holku náročnější fyzicky. Sportovní fotografie obnáší tahat velké množství vybavení, být v terénu, pořád se odněkud někam přesouvat. Není to focení v ateliéru, nějakých dětiček nebo na svatbě. Člověk pendluje z místa na místo, ještě s veškerou technikou. Samozřejmě je to práce, člověk toho má hodně, někdy nestíhá a to může být psychicky náročné. Ale to si myslím, že se projevuje v každé práci.“

Existuje ve sportovním prostředí mezi fotografy rivalita?

„Těžká otázka, na kterou se nedá jednoduše odpovědět. Záleží podle mě na charakterech konkrétních lidí. Myslím si, že si určitě neškodíme. A že s někým je člověk větší kámoš, má ten vztah více přátelský a s někým je to jen na nějaké profi bázi. A když se něco děje, tak si myslím, že si rádi pomůžeme. Když někomu odejde karta, na které má fotky. Pak je jedno, jestli jsem tehdy pracovala pro Sport, někdo pro Mladou Frontu a další pro Blesk. Prostě někdo potřeboval pomoci, a tak jsme mu poslali každý čtyři fotky a on mohl aspoň něco odevzdat. Ale všichni chtějí být nejlepší, dělat pro prestižní magazíny, kluby, svazy, asociace. Třeba novinářští fotografové, tam nějaká rivalita být musí. Protože tam lidi v uvozovkách spolu bojují, kdo tu fotku vydá první, kdo ji bude mít lepší. Je to spíše povahou, nedá se to generalizovat. Prostě záleží, někdo je přátelštější, někdo je víc egomaniak.“

Vidíte v tom, že jste žena, nějakou výhodu, kterou muž fotograf mít nemůže? Nebo naopak, co si myslíte, že fotograf má za výhody?

„Myslím si, že těžší to pro tu holku je hlavně ve fyzické výkonnosti. Logicky chlapi mají větší sílu. Myslím si, že pro chlapi není tak obtížné držet pár hodin těžkou techniku v ruce než pro holku. A v Česku holky, které fotí sport, jsou útlé a kluci jsou fyzicky zdatnější. Tohle je určitě nevýhoda, jejich výhoda. Když člověk fotí sport, tak se obecně více pohybuje v mužském prostředí. A někdy to, že je holka mu může pomoci, protože, když to řeknu blbě, chlap typu sportovec, organizátor, pořadatel snadněji pošle do háje chlapa, než když tam přijde holka, ke které má podle mě trochu jiný přístup, větší úctu.“

Jinak je to tak, jak jste říkala. Stejně si to člověk musí nějak vydobýt a na tom trhu působit nějakou dobu, aby mě lidi začali uznávat. Je jedno jestli to je mladá holka nebo mladý kluk. Když jsem přišla jako dvacetiletá holka do Sportu, tak na mě všichni divně koukali. Jako kdo to je, kde se vzala, jak dlouho u toho vydrží. Ale teď samozřejmě v té branži už jsem nějakou dobu, a už nepřemýšlím, jestli jsem holka nebo kluk. Holky fotografky jsou obecně snáze zapamatovatelné, protože je jich málo. To pro ně může být výhoda i nevýhoda. Je to takový mix.“

Jakou jednu vlastnost by měl mít sportovní fotograf?

„Pracovitost, trpělivost, píle. Myslím si, že se to netýká jenom sportovního fotografa. Že to není prostě tak, že člověk začne fotit a jede hned na olympiádu. Je to dlouhodobý proces.“

Jsou vztahy mezi vámi a focenými sportovci důležité? Je dobré se s každým „kamarádíčkovat“ nebo se stranit a mít profesionální přístup, na všechny stejný metr?

„Já si myslím, že záleží, v jaké je člověk pozici. Můžu to i srovnávat. Když jsem byla fotografka Deníku Sport, tak ti sportovci ke mně přistupovali jinak. Byla jsem součástí nějakého média, kde se o těch sportovcích nemuselo psát úplně pozitivně. Samozřejmě se i někdy kritizovali. Předtím jsem fotila hlavně fotbal a hokej, teď fotím trochu jiné sportovce. Je to povahou, aspoň já to tak mám, že se člověk vždycky s těmi lidmi snaží vycházet dobře, ale obecně se všemi. A ne protože bych si řekla, jé, to je sportovec, musím se mu vetřít do přízně. Myslím si, že člověk chce udělat hezkou práci a dobře ji odprezentovat. Když si ti lidi budou rozumět, tak to bude jediné ku prospěchu, než aby byli z toho otráveni. Vždycky by měla být přátelská atmosféra. To jednoznačně. Ale ten vztah, když přijede novinář a vidí toho sportovce dvacet minut, má ho vyfotit, nezná ho, a pak jede pryč. Tak za tu dobu se s ním neskamarádí. Teď když jsem součástí olympijského týmu, tak mě sportovci berou jinak. Berou jako že jsme jeden tým. Vidám je mnohem častěji, jsem jim bliž. A ten vztah je mnohem hlubší, i protože budujeme brand českého sportu, nekritizujeme je. Více si i důvěřujeme.“

Prožíváte akce, které dokumentujete?

„Spíš to prožívám vnitřně. Člověk to nemůže prožívat jako fanoušek, jednoznačně. To prostě nejde, nemá na to čas. Nemůže si to dovolit, protože je profík. Není tam proto, aby na stadionu fandil a někoho povzbuzoval. Sportovci jsou tam proto, aby odvedli svůj nejlepší výkon na sportovišti. A já jsem tam od toho, abych odvedla co nejlepší výkon s tím foťákem. To znamená, že v tomhle není pro mě absolutně žádný prostor na projev. Ale samozřejmě uvnitř vidím, co se přede mnou děje. Adrenalin nastupuje. A když jsem někde, kde k tomu mám vztah, třeba nějaká nadnárodní akce, kde logicky člověk přeje „našim“. Tak ten adrenalin a všechny pocity jsou mnohem intenzivnější. Mám radost, ale zároveň to, že „naši“ vyhráli, znamená, že musím předvést daleko lepší výkon. Je to mnohem náročnější, než kdyby vypadli v prvním kole.“

Kdy naposledy jste byla na sportovní akci jen tak, jako fanoušek/divák bez techniky? Nenudí vás utkání jako diváka nebo si ho naopak o to více užijete?

„Musím říct, že si nepamatuji, kdy jsem naposledy byla bez foťáku. Nuda to není, zase se na to člověk kouká jinak, spíš jenom přemýšlí a říká si, tohle by byla skvělá fotka, škoda, že tady nemám ten foťák. Většinou tohle mám při sledování v televizi. Přemýšlím nad tím spíš jako z toho pohledu toho fotografa. Jaké by to bylo, kdybych tam byla.“

11.5 Příloha 5: Rozhovor s Lucií Roubíčkovou

Jakou první zkušenost s fotografováním jste měla?

„Sledovala jsem tréninky AC Sparty Prahy, když trénovali na Letné. Chodila jsem do Mekáče, vzala jsem si snídani ven na tribunu na takové schody, že tam člověk mohl jít a koukat se na fotbalisty, když měli trénink. Takže z té tribunky jsem je i fotila. Ani vlastně nevím, jestli jsem je mohla fotit. A tak nějak to začalo, neměla jsem nikoho, kdo by mi to ukázal, kdo by mi něco vysvětlil. Nevěděla jsem, jak to funguje, nechápala jsem fotku jako takovou, nevěděla jsem co mačkat, proč to tak je, co je čas. První placená spolupráce byla tak pět let zpátky, za zápas na Přední Kopanině jsem dostala tři stovky. (směje se) Byla jsem nejšťastnější.“

Na čem všem teď momentálně pracujete v oblasti fotografie?

„Já se asi striktně držím toho sportu, myslím si, že je to možná špatně, že jsem taková zaseklá. Možná bych se měla rozvíjet i v něčem jiném, ale já asi nechci a neumím pracovat s lidmi. Neumím si představit, že fotím svatbu, portréty, děti, to vůbec. Nejbliž mám asi ke streetu, kdy se člověk toulá sám.“

Popište podle sebe největší váš úspěch dosavadní foto kariéry.

„Pro mě je to ocenění už jenom to, že se můžu dostat na jakýkoliv zápas, že mám akreditaci nebo na jakýkoliv turnaj.“

Nadešel někdy u vás moment, kdy jste chtěla s focením skončit?

„Asi nikdy. Zatím nebyl důvod. Když byla nějaká náročná práce, kdy člověk fotil, pak to musel zpracovat, šel spát ráno. Nebo musel udělat nějakou placenou zakázku, která ho třeba nebavila, tak si člověk řekne, oukej, tak jsem se něco naučila, ale mám za to třeba peníze, což je taky fajn. I když to mám pořád napůl jako koníčka, napůl jako svoji práci. Tak člověk musí vzít občas něco, co třeba nechce. A myslím si, že je to jediný koníček, u kterého jsem zůstala. Ráda tvořím a něco dělám, ale maximálně tak na čtvrt roku. Focení je každodenní chleba. Ať si koupím časopis o focení, koupím si knížku, jdu na výstavu, jdeme s rodinou na oběd, na snídani, tak si s sebou беру malý foťáček, kdyby náhodou. Takže určitě ne a doufám, že mě to snad nikdy nepotká.“

Je focení pro vás náročnější po fyzické nebo psychické stránce?

„Než to začne, tak je to psychické. Až to začne tak po fyzické. Po psychické stránce mám trému, mám stres. Když jdu někam poprvé, jsem z toho nervózní. Když je to zakázka, tak cítím

tu zodpovědnost, že musím odevzdat nejen nějaké cvaky, co si pro sebe vyfotím, musím odevzdat něco pořádného. I přes to je focení pro mě náročnější po fyzické stránce. Ať už je to nepříznivé počasí, těžká výbava. Čas, kdy musím třeba brzy vstávat.“

Jaký je váš oblíbený sport na focení a proč?

„Fotbal. Mám k němu nejbliž, protože jsem ho asi 18 let hrála. Takže vím, jak to funguje, znám prostředí, znám pravidla. A mám ho doteď ráda, dívám se na něj v televizi. I když vím, že by mě bavily i nějaké extrémnější sporty, ale na fotbale se cítím jako doma. Vím, že mě tam nemůže už nic překvapit.“

Existuje ve sportovním prostředí mezi fotografy rivalita?

„Nepřijde mi, že by to byl tak skvělý kolektiv. Vždycky když přijdu do pressky (tiskového centra), ted' tam sedí ty kapacity z novin, tak si říkám, co já tady dělám. Všichni na mě koukají, i když pozdravím, tak nikdo neodpoví. Ale rivalita určitě ne, na Spartě se už známe, takže si i tykáme. Stalo se mi jednou v životě, že tam byl noname fotograf, který tam nechodil běžně. Rval se o místo, a říkal mi, že mu tam vadím. Ohradila jsem se tím, že jsem tam byla první. Divně se na mě podíval a řekl mi, že jsem tady stejně jen kvůli tomu, abych mohla vidět fotbal. Ještě mi tykal. To bylo ale jen jednou v životě.“

Jakou jednu vlastnost by měl mít sportovní fotograf?

„Trpělivost. Odhodlání, dobré oko a je ochoten věnovat focení čas. Trpělivost asi opravdu nejvíc.“

Je důležitá fyzická kondice?

„Určitě ano. Cítím to na sobě i já, že mě bolí záda, neunesu techniku. Třeba fotím Run Tour, běžecké závody. Vstávám ve čtyři, v devět se vybíhá první závod. Poslední je ve dvě, končí ve čtyři. Musím každého člověka vyfotit, aby mi neproběhl. Takže za celý den udělám klidně čtyři až šest tisíc fotek. Všechno je na výšku, takže foťák nemůžu nijak podepřít, je zima, vedro, prší, fouká.“

Jaké jsou vztahy mezi vámi a focenými sportovci?

„Asi se chovám jinak k fotbalistům než k jiným sportovcům, protože k tomu fotbalu mám prostě nejbliž. Vím, že budeme mít nějaké společné téma. A tak můžeme navázat lépe ten vztah. Ale když je to všeobecně jakýkoliv sportovec, tak je to taky super, vyptávám se, jak ten sport vypadá zákulisně. Myslím si, že je fajn mít nějaký kamarádský vztah. Sport si myslím, že je otevřený,

není to tak, že fotím třeba poslance. Většinou si chtějí všichni tykat a v dnešní době tomu sociální sítě hodně napomáhají. I ten vztah je nějakým způsobem vybudovaný už na těch sociálních sítích. A většinou se to osobně potvrdí, že je ten člověk super.“

Prožíváte akce, které dokumentujete?

„Škoda, že se pocity nedají tolik přenést do mluveného slova. To je na tom to nejtěžší, člověk když to má rád, tak se tomu neubrání. Ale musí být pořád profesionální, A objektivní, což mi dělá problém. Cítím, že je roh, ze kterého vím, že často padají góly. Ale vím, že musím mít ten gól a tu radost. Je to ve mně, bublá to ve mně. Když je plný stadion, dvanáct tisíc lidí, tak má člověk husinu. A kdo neskáče, není spartan, je pro mne dost těžké. Člověk tam hopsá na té židličce. Je to vzrušující, je to těžké to ovládnout. Ale člověk musí být profesionální.“

Kdy naposledy jste byla na sportovní akci jen tak, jako fanoušek/divák bez techniky?

„To je často, sobotu si dám pracovní a neděli dopoledne si to spojím třeba se snídaní. Vezmu si ale s sebou malý foťáček. Jen málokdy se stane, že si jdu fakt užít to kafe, hokej, fotbal. Když jdeme na hokej s rodinou, tak nemusím žádat o akreditaci, že si užijeme atmosféru na Spartě. Je to asi každý víkend. Není to tak, že bych kvůli práci se nemohla dostat na stadion si pořádně zafandit, to asi ne. Člověk si chce i odpočinout.“

Máte větší radost ze skvělé momentky, na které je méně známý sportovec nebo z obyčejné fotky, na které je sportovní ikona?

„Asi záleží. Čistě osobně je pro mě víc momentka s kýmkoliv. A myslím si, že momentky krásně vznikají na těch vesnických fotbalech.“

Jaké máte plány na další roky? Vysněná budoucnost?

„Cíl je, abych to držela v té rovině jako teď. Že mě to živí, že mě to baví, ale mám to pořád jako hobby. Nechci, aby mě to otrávil, že je to práce. Chtěla bych výstavu a chtěla bych dokument o hledání opuštěných fotbalových hřišť. Fotit okresní přebor, venkovský fotbal. Nefotit jen tu hru, ale pojmout to jako dokument. Celek, co se děje, že lidi mají svátek na vesnici, udělá se prase. To by mě taky bavilo. Ráda bych i do ciziny, což teď úplně nešlo. Všichni chtějí fotit Ligu mistrů, to já asi taky. Ale tyhle momenty řeknou víc. Na vesnici jsou lidi rádi, že přijedu. Dají klobásu, pivo. Chci být ale pořád autentická.“

11.6 Příloha 6: Rozhovor s Karolem Švecem

Jakou první zkušenost s fotografováním jste měl?

„V momentě, kdy dostal člověk do ruky aparát, měl k tomu koupený film a nechal si to vyvolat. To bylo takové to dětské focení na výletech a podobně. A tam mě to chytlo. Je to činnost, která mě zajímá, ale nikdy jsem se k tomu profesně neprobojoval. Můj obor je provoz a ekonomika silniční dopravy. Vystudoval jsem Střední průmyslovou školu dopravní v Praze a jedinou Vysokou školu dopravní, která byla v Žilině na Slovensku. A tím pádem jsem byl úplně odtržen od fotografování, to byla pouze moje záliba. Ale k tomu prvnímu focení, to bylo na školních výletech, foťák přes rameno a film. Ani jsem k fotografování nespěl, ani v mém prvním zaměstnání jsem se s focením neselekával. V momentě, kdy jsme se nastěhovali v Praze 4 na Jižní město do paneláku, tak se uvolnila místnost v nebytovém prostoru a já jsem z toho měl chuť udělat temnou komoru s červeným světlem, aby všude visely kolíčky. Tak tím jsem začínal.“

Na čem všem teď momentálně pracujete v oblasti fotografie?

„Patnáct let jsem pracoval u společnosti Sazka. Tenkrát fotografoval pro Český svaz ledního hokeje Luboš Lang, který byl bohužel nemocný, tak sháněli fotografa. Bylo tam volné místo a věděli, co umím, tak mi zavolali. Takže jsem odešel do Českého svazu ledního hokeje, kde jsme se rovnou domluvili, že například s A-týmem létat do zahraničí nebudu z rodinných důvodů, takže se budu věnovat všemu ostatnímu v tuzemsku. Od fotodokumentace pro sponzory, partnery, portrétů hráčů, reklamního plnění, přes turnaje všech reprezentací a soutěží na českém území. A před necelým rokem jsem se domluvil se Slavií, že ji tady budu fotit domácí zápasy. Až skončím u Českého hokeje, tak budu jezdit na zápasy Slavie i ven.“

Popište podle sebe největší váš úspěch dosavadní foto kariéry. (směje se)

„Já si nehraju na úspěchy. Mě zajímá každá fotka, ta dramatická. A vím, že nenajdete dvě stejné fotky, i když jich uděláte tisíc. Takže můj úspěch spočívá v propracování se k tomu, že jsem snad trochu pochopil aparát v digitální podobě. Ale ne samozřejmě úplně, protože ono to má tisíc funkcí a já potřebuju tak deset (směje se). Můj osobní vnitřní úspěch je, že v podstatě bez jakékoliv školy, pomoci a nástrojů, jedině tak s návodem pro obsluhu, jsem se dokázal dostat do toho vnitřního světa fotoaparátu, a teprve potom jsem mohl začít využívat ty svoje představy o focení a přenášet je. Jsem hrdý na to, že jsem mohl s fotoaparátem sledovat například výstavbu multifunkční O2 arény a celé to zdokumentovat. Následně jsem měl možnost fotit všechny kulturní, společenské, sportovní akce v O2 aréně. Pokud byste se dostala v O2 aréně do patra managementu, tak tam jsou pasparty z jednotlivých akcí. To jsem dělal já. Bavilo mě na tom, že nás na pět písniček pustili k Madonně, ke Kissákům nebo k Depeche Mode. Těšilo

mě, že můžu být u pódia, nafotit zpěváka nebo skupinu, z toho udělat paspartu se svými fotkami. To bylo hodně příjemné focení. Dílčím úspěchem byla i spolupráce s grafikem společnosti Sazka a vítězství v soutěži o návrh na stírací los pro australskou loterijní společnost. V době, kdy jsem externě pracoval jako sportovní redaktor v České televizi, mě zajímaly zpětné reakce na reportáže od hráčů, trenérů, ale i spolupracovníků. Mluvil jsem například s Jirkou Zídkem mladším, našim úspěšným basketbalistou v NBA, který po našem rozhovoru pro Českou televizi tehdy řekl: „Neviděl jsem zapálenějšího člověka pro dramatickost reportáže z basketbalu, než tebe“. A to mě prostě těší, já nepotřebuju úspěch finanční, toto je pro mě úspěch. Nedávno se mi stalo, že jsem fotil akci společně s jedním amatérským fotografem, který najednou přestal na delší dobu fotit. Zeptal jsem se ho, proč? Odpověď mě dostala: „Já jsem vás musel sledovat, jak to fotíte, jak se k tomu postavíte, jak čekáte na ten správný okamžik.“ A to mě těší, nepotřebuju slavobrány, mě stačí jenom podobné ocenění. Co víc si přát.

Nadešel někdy u vás moment, kdy jste chtěl s focením skončit?

„Ne, nikdy. Nikdy jsem o tom nepřemýšlel, nikdy ani ta myšlenka neprošla mojí hlavou. Najezdil jsem spousty kilometrů za sportovní fotografií nebo sportovními reportážemi v době, kdy jsem šest let pracoval v pozici externího sportovního redaktora v České televizi. I v době, kdy focení byla otročina, mě to nepřestalo bavit a nikdy jsem nepřemýšlel, že bych s tím praštil. V současné době jsem už dva roky v důchodu, ale dokud bude sloužit zdraví, tak toho nenechám.“

Je focení pro vás náročnější po fyzické nebo psychické stránce?

„Jak kdy. Když byl člověk mladý, tak to byla psychika. Nechtěl nic pokazit, aby všechno vyšlo. Dneska v tomhle věku je to už o fyzice, zatím mi nedělá problém nosit čtyřicetakilový batoh techniky na zádech. Chodím už na fyzioterapie a dvakrát týdně na hodinku do fitka, abych u toho mohl být. Bohužel, jsem čtvrt století po operaci páteře, basketbalem jsem si rozdrtil plotýnku a bylo z toho tehdy osm a půl hodiny na sále. Mám mezi obratli implantát, takže tehdy se rozhodlo, že nebudu moci sportovat. Zakázali mi to lékaři. A tak jsem si řekl, že když nebudu sportovat, tak aspoň po té stránce fotografické nebo redaktorské chci u sportu zůstat.“

Jaký je váš oblíbený sport na focení a proč?

„Když jsem pracoval pro společnost Sazka, tak jsem fotil všechny sporty, které se v O2 aréně konaly. Tenis, basketbal, házená, florbal, a tak dále. Z České televize jsem byl zvyklý na reportáže ze všech sportů, takže focení všech sportů v O2 aréně mi vůbec nevadilo. Neříkal jsem si, že bych chtěl fotit jenom něco. Nikdy jsem neodmítal žádný sport a bavilo mě to stejně. Sport mě baví obecně. Mohl být v O2 aréně jakýkoliv druh sportu, vždy jsem k tomu přistupoval

naprosto shodně. Včetně ledního hokeje, protože HC Slavia Praha byla v O2 aréně tehdy domácím klubem. Takže specializoval jsem se na hokej až následně, kdy jsem přišel na Český svaz ledního hokeje a přestal pracovat pro O2 arénu.“

Existuje ve sportovním prostředí mezi fotografy rivalita?

„Já ji odmítám. Respektive jsem člověk, který nabízí raději vzájemnou spolupráci. Setkal jsem se s tím, já ti prodám, ty prodáš mě. A to se mi nelíbí, asi jsem stará škola. Mám mnoho kolegů v médiích a občas se stane, že potřebuju fotku nějakého hráče, trenéra a oni mi ty fotky pošlou. Protože vědí, že když budou potřebovat něco ode mě, tak to najdu a pošlu jim to. A nebavíme se o tom, kolik to bylo fotek. Máme každý tu svoji práci, to ano, ale necítím tam rivalitu, snažíme se vzájemně si vyhovět. Každý má svoje místo, jeden dělá pro noviny a média, druhý pracuje pro hokejový svaz, rozhodně necítím rivalitu. Mladší kolegy jsem ještě tak moc nepoznal, takže nevím, jestli mentalita u mladších fotografů, kteří nejsou ještě tak zkušení, je jiná.“

Vidíte v tom, že jste muž, nějakou výhodu, kterou žena fotografka mít nemůže? Nebo naopak, co si myslíte, že fotografka má za výhody? Popřípadě jestli nezáleží na pohlaví, ale spíše na zkušenostech fotografa a vybudovaném respektu.

„Respektuji naprosto všechny fotografy, a především ženy. Taková Bára Reichová, tak to je žena na svém místě. Prostě to umí, vůbec nerozlišuju muž nebo žena. Když jsem se potkal s fotografkami, tak nikdy jsem se nevyvyšoval jako chlap, i když mám bezmála dva metry. Spíše, když je někde nával a přijde tam nižší žena, jako je třeba Barča, takže ji s radostí svoji mohutnou postavou udělám místo. Budu raději fotit přes její hlavu, než abych se tlačil na lepší foto pozici. Zrovna nedávno jsme se s Barčou potkali v Chomutově a přesně tak naše vzájemné focení dopadlo, přes hlavu. Takový je můj přístup k ženám s fotoaparátem. Nerozlišuju, ne, ne, ne.“

Jakou jednu vlastnost by měl mít sportovní fotograf?

„Milovat sport. Milovat sport a stokrát dokola. A všechny sporty. Stejně jako sportovci než jdou do vrcholového sportu, tak by měli absolvovat více sportů. To je to samé, mít respekt vůči sportu, sportovcům. A mít z toho dobrý pocit. Zlepšovat se, neusnout. Někdo vezme mobil a myslí si, že je fotograf, to mě může vzít čert. V době digitální fotografie je to samozřejmě o něco jednodušší, protože vyfotím sto fotek, ale možná jen deset fotek se povede tak, abych z nich měl radost. Dobrá fotka potěší. (směje se) Takže i vzdělávat se je důležité. Já jsem žádnou školu neabsolvoval, ale dopracoval jsem se pílí a ctížádostí do pozice, kterou teď zastávám, školou života. Následně otevřete publikaci, stolní kalendář nebo internet a řeknete si, to je moje fotka. To prostě musí potěšit, aspoň ty, kteří to dělají s láskou.“

Jsou vztahy mezi vámi a focenými sportovci důležité?

„Ano, sportovci jsou k tomu i vedení, aby komunikovali s médii a s fotografy. Takže určitě je to důležité, ale musí to být oboustranné. Já musím ukázat tomu sportovci, že ho respektuju, nezneužiju jeho fotografie nebo informace o něm. Pokud já tohle ukážu jako první, tak 99 % sportovců udělá to samé, má důvěru. Takže v tomto případě je pro mě důležitá vzájemná důvěra, se kterou přijdu jako první. A pak očekávám, že tu iniciativu projeví i ten hráč. Pokud to takhle je, nemáme žádný problém.“

Prožíváte akce, které dokumentujete?

„Strašně, ale vnitřně. Jestliže člověk fotí hokejový zápas, tak z něj nemá skoro nic, tak je to u mě. Plně se soustředím na to, abych zachytil to podstatné, co se v tom utkání děje. Nemám čas na nějaké aktuální herní emoce. Já mám svoje vnitřní foto emoce. Potřebuju zachytit akci, gól a radost hráče.“

Kdy naposledy jste byl na sportovní akci jen tak, jako fanoušek/divák bez techniky? Nenudí vás utkání jako diváka nebo si ho naopak o to více užijete?

„Byl jsem na Silvestra na posledním derby Sparta – Slavia na fotbale, který se ještě hrál před diváky. Ne, ne, na podobné akce jde člověk s přáteli, tam si to užiju. U mě je zajímavé, že třeba na dovolenou si neberu foťák. Čistá hlava, mám dovolenou, odletím k moři a nemám s sebou ani malý foťáček. Všichni se diví, že s sebou nic netahám. Fotodokumentace z dovolené je u nás doma totiž práce pro manželku s dcerou.“

Máte větší radost ze skvělé momentky, na které je méně známý sportovec nebo z obyčejné fotky, na které je sportovní ikona?

„To první. Může na fotce být jakýkoliv sportovec, pokud se podaří, že ho třeba trefí puk do hlavy, to jsem přehnal. (směje se) Pokud se podaří zachytit moment, který mě zaujme, tak to mě především zajímá. Pokud se to navíc podaří s top hráčem, tak jedině dobře, o to líp. Upřednostňuji povedenou fotku s kýmkoliv.“

Jaké máte plány na další roky? Vysněná budoucnost?

„Jsem v důchodu, jsem v pohodě. (směje se) Jsem domluvený s hokejovým svazem, že budu pro Český hokej pracovat do mistrovství světa v ledním hokeji 2024, pokud zdraví dovolí a nebudou chtít někoho jiného. V případě, že pro hokejový svaz již nebudu pracovat, tak velice rád budu fotit pro HC Slavii Praha. V tomto věku už by měl taky člověk mírně odpočívat. Nebo obráceně, v důchodu člověk může pracovat, ale jenom trochu.“

11.7 Příloha 7: Rozhovor s Alenou Zapletalovou

Jakou první zkušenost s fotografováním jste měla?

„První zkušenost byla s mým tlačítkovým telefonem, který měl na tu dobu dobrý foťák. A možná ještě předtím s malým digitálním foťáčkem, to bylo tak v osmi, devíti. A ke sportu jsem se dostala až na gymplu, kdy mě kamarád vzal na hokej. Tou dobou jsem už fotila, ale spíš pro sebe, krajinky a západy slunce. Pak jsem začala chodit na hokej a chtěla jsem spojit focení hokeje s „fanykovstvím“. Nejdřív jsem začala chodit na juniorku, fandila jsem taky. No a pak jsem se seznámila s kamarádkou, která byla v redakci a díky ní jsem začala fotit juniorku. A tak jsem se dostala k focení hokeje.“

Na čem všem teď momentálně pracujete v oblasti fotografie?

„Teď aktuálně jsem ve velkém útlumu a v postranní, protože teď se k focení jen tak nedostanu. Možná na druhou ligu na Kobru. Fotila jsem svatby, portréty, rodinné focení a asi nejvíc hokej a hokejbal, potom florbal.“

Popište podle sebe největší váš úspěch dosavadní foto kariéry.

„Já myslím, že o úspěchy úplně nejde, jde o to, jak jsem se na nějakých akcích, kam jsem se dostala, cítila v kolektivu. Protože osobní úspěch není jen o osobním umu, ale myslím si, že je to často o kolektivu, o příležitostech a lidí, co máme kolem sebe, kteří nám tu nabídku mohou dát. Ale z největších zážitků, to bych spíš nazvala než úspěch, je mistrovství světa 2019 v Bratislavě. Ať už jenom nová zkušenost, focení tři zápasů denně, dva a půl tisíce fotek denně na úpravu. Do toho se starat o nějaký chod toho kolektivu, být povzbuzovač.“

Super byl i hokejbal, tam jsem poznala spoustu lidí, se kterými se bavím doted', jsme dobří kamarádi. Potom to bylo MS juniorů v hokeji 2020, těsně předtím než všechno spadlo do lockdownu. Bylo to české mistrovství, takže pocit vlastenectví, že jako hustě my, že to pořádáme. Beru to všechno jako obrovský zážitek a zkušenost než úspěch.“

Nadešel někdy u vás moment, kdy jste chtěla s focením skončit?

„Ten moment nadešel v létě 2018, že s tím seknu, pak přišla nominace, která mě nakopla, že jsem si koupila nový foťák, nový objektiv. A chtěla jsem na sobě pracovat dál, zlepšovat se. No a druhá chvíle přišla s tím, souvisí to s životním obdobím a přechodem ze studentského života do života dospělého. Kdy ten život dospělý neobsahuje živení se fotkou. Takže člověk si musí stanovit priority a na nějaké čas teď půjde doslova foťák k ledu. Budu fotit třeba jednou měsíčně, ale teď to prostě nejde. Teď je ta fáze, kdy se rozhoduju, jestli s tím úplně seknout nebo

spíš si pořídit novou techniku a začít se tomu věnovat i trošku jinak. Zatím jsem se ještě nerozhodla.“

Je focení pro vás náročnější po fyzické nebo psychické stránce?

„Na MS je to po fyzické stránce těžké, že nechodím spát pravidelně na svých sedm osm hodin, ale třeba na čtyři. A jedu takhle tři týdny v kuse. Taky udělám asi deset tisíc kroků po areně, to asi klidně. Ale nemyslím si, že by to bylo na nějaké sedření se. Denně jsem na hale od osmi rána do půlnoci, ne-li delší dobu, to si podle mě lidi taky neumí představit.“

Po psychické stránce je nejtěžší začátek, co a jak můžu, kam se můžu dostat. Musela jsem trochu jinak upravovat fotky, tři dny jsem ladila to, jak upravovat fotky. Abych s nimi byla spokojená já, ale i kluci. Aby to bylo dost dobré, musím odvést tu dobrou práci, za to jsem tady. Tak v tomhle nátlaku sama na sebe. Ale pak myslím si, že jak se dala dohromady ta parta. Tak šla psychika hrozně nahoru, že tě podrží ti kolegové, kamarádi.“

Existuje ve sportovním prostředí mezi fotografy rivalita?

„Myslím si, že mezi fotografy vždycky nějaká drobná rivalita je, ale upřímně spíše mezi novinářskými, ČTK, iDNES a podobně. Tam si myslím, že rivalita je, ale taková skrytá za kolegiálitou. A ano poradí si, ale nějakým způsobem reagují na fotky ostatních. Myslím si, že je to hodně povahová záležitost, někdo je na tohle flegmatik a je rád, že může vůbec fotit. Někdo je od narození soupeř, je v souboji stále s někým, tu rivalitu má prostě v kostech a chce se ostatním vyrovnávat.“

Vidíte v tom, že jste žena, nějakou výhodu, kterou muž fotograf mít nemůže?

Vidím v tom výhodu, zvláště když fotím chlapský sport. Protože si myslím, že ti kluci, aspoň hokejisti, na tu holku, pokud se vidí pravidelně, je to klubová fotografka, tak si myslím, že daleko víc reagují na holky, ať už je to úsměv nebo se jen kouknou, už jen ten pohled udělá zajímavou fotku. V tom máme obrovskou výhodu, že můžeme zachytit takový blízký ač vzdálený moment, protože ty hráče třeba vůbec neznám. Tak prostě můžu vytvořit zajímavý obsah na sociální síť a celkově zajímavou fotku. Ale je víc chlapů, rozhodně.“

Nebo naopak, co si myslíte, že fotograf má za výhody? Popřípadě jestli nezáleží na pohlaví, ale spíše na zkušenostech fotografa a vybudovaném respektu.

„Já myslím, že dřív, byli ve fotce jenom chlapi, protože to bylo o optice, o fyzice. A byli k tomu pouštění spíš chlapi než ženské. Ale v dnešní době ta technika je o něčem jiném, je fajn to vědět. Chlapi mají výhodu i ve fyzické síle, když je to šampionát. Mega velké objektivy, tři velké foťáky.“

Deset kilo navíc je přece jenom dost. Jsou naprogramováni na výkon a nošení břemene. Ale je to stereotypní, si myslím. “

Jakou jednu vlastnost by měl mít sportovní fotograf?

„Měl by to mít rád, měl by si užívat, že to může dělat. Že to může dělat pro lidi i pro sebe. Ale hlavně proto, že ho to baví, a že někomu dělá radost. Musí mít rád sport a focení. “

Jsou vztahy mezi vámi a focenými sportovci důležité? Je dobré se s každým „kamarádíčkovat“ nebo se stranit a mít profesionální přístup, na všechny stejný metr?

„Už jsem to nastínila u těch výhod pro ženy. Záleží kde působím, pokud budu fotograf z novin, tak se úplně neskamarádíčkuju, většinou jsem pro ty hráče cizí osoba. Tam si myslím, že vztah úplně není. Ale třeba když je nějaký fotograf u reprezentace a jezdí na ty akce pravidelně, tak se už znají. A myslím si, že vždycky ten vztah vznikne, úplně vždycky. “

Za mě, jakožto klubovou fotografku, jsou vztahy strašně důležité, a nedokážu si představit, že bych to bez nich dělala. Pro mě je to jeden z důvodů, proč mě to baví. Myslím si, že není potřeba nastavit se všemi stejný metr. Člověk pozná, který hráč se potřebuje více koncentrovat nebo naopak rozveselit, pobavit se. Poznává, koho se „stranit“, vždycky musím i nějakou fotku mít těch, co se méně rádi fotí. Ale pak jsou tam ti, kteří se rádi fotí, kteří se mnou mají ten blízký vztah.. Že mě pozdraví, znají mě jménem. Tak si myslím, že to vždycky vznikne. “

Prožíváte akce, které dokumentujete?

„Záleží. Jsou akce, které jsou mi jedno. Třeba hokejbal, bylo to fajn to sledovat, přála jsem hráčům výhru, ale neprožívala jsem to. Hokejové MS rychle uteče, nestihnu prožívat každý zápas. Hokej v Olomouci už mě tak netankuje. Jsou zápasy, které mě nějak chytanou, a hrozně to klukům přeju, aby vyhráli. Když se prohraje, tak to nijak nehrotím. Během zápasu jsem buď trošku ve stresu, mám stažený žaludek. Po gólu mívám radost, ale nekřičím. Spíš tak vnitřně. Užívám si atmosféru kolem sebe. “

Kdy naposledy jste byla na sportovní akci jen tak, jako fanoušek/divák bez techniky? Nenudí vás utkání jako diváka nebo si ho naopak o to více užijete?

„Naposledy jsem byla na akci jako divák po asi pěti letech v Olomouci na hokeji proti Liberci. Upřímně mě ten zápas vůbec nebavil. Nic nedělám, nebyla jsem schopná se do toho vžít. S foťákem se do toho vžiju líp a snáz, než se jenom dívat a sednout si na tribunu. Teď mi to přijde jako ztráta času být tam jen tak. “

Máte větší radost ze skvělé momentky, na které je méně známý sportovec nebo z obyčejné fotky, na které je sportovní ikona?

„Rozhodně to první. I kdyby to byla obyčejná fotka normálního hokejisty, neznámého, tak z ní mám kolikrát větší radost než z nějaké hvězdy. Ale rozhodně momentka.“

Jaké máte plány na další roky? Vysněná budoucnost?

„Budoucnost bude taková, jakou určí práce. Ráda bych se focení věnovala, to vím, že s tím nechci úplně seknout. Ale jestli fotit všechny zápasy, nebo jenom pro sebe do archivu. Teď učím, tak bych třeba vedla nějaký fotografický kroužek, protože i to by mě mohlo nakopnout a inspirovat pro tvorbu. Škola je skvělé místo pro to, aby mohli tvořit žáci i učitelé. A třeba by mě to nakoplo proto udělat výstavu v rámci školy. Moje budoucnost s fotkou určitě souviset bude, ale nevím v jakém směru. Když nezůstanu u sportu, tak si vždycky najdu co fotit.“

11.8 Příloha 8: Vlastní tvorba v sezóně 2017/18

Obrázek 47: První vlastní hokejová fotografie z rozbruslení před zápasem Olomouc - Jihlava

Obrázek 48: Jihlavský útočník Petr Straka

Obrázek 49: Gólová radost havlíčkobrodských starších dorostenců

Obrázek 50: Konverzace mezi Lukášem Andělem a Erikem de la Rose

Obrázek 51: Velikonoční transparent při utkání Jihlava - Litvínov

Obrázek 52: Moment z utkání Jihlava - Kladno

Obrázek 53: Havlíčkovbrodský brankář Daniel Král

Obrázek 54: Radost Tomáše Čachotského z proměněného nájezdu

11.9 Příloha 9: Vlastní tvorba v sezóně 2018/19

Obrázek 55: Tomáš Kulhánek a Pavel Vaňous

Obrázek 56: Gólová radost při utkání Jihlavy proti Kladnu

Obrázek 57: Radost jihlavských hokejistů

Obrázek 58: Souboj u mantinelu mezi jihlavským a ústeckým útočníkem

Obrázek 59: Gólová oslava Richarda Cachnina mladšího

Obrázek 60: Zaplněné hlediště Horáckého zimního stadionu v Jihlavě

11.10 Příloha 10: Vlastní tvorba v sezóně 2019/20

Obrázek 61: Vítkovický Nicolas Werbik se protahuje před utkáním

Obrázek 62: Detail při zápase ženského hokeje Česko - Švédsko

Obrázek 63: Momentka z utkání U17 Česká republika - Rusko

Obrázek 64: Momentka z utkání Jihlava - Sokolov

Obrázek 65: Momentka z utkání Jihlava - Ústí nad Labem

Obrázek 66: Reprezentační brankář Vít Vaněček

Obrázek 67: Momentka z utkání dorostu Plzeň - Havlíčkův Brod

Obrázek 68: Gólová radost havlíčkobrodských dorostenců

Obrázek 69: Závěrečná oslava s fanoušky Třebíče

Obrázek 70: Gól do sokolovské branky

11.11 Příloha 11: Vlastní tvorba v sezóně 2020/21

Obrázek 71: Jihlavský obránce Filip Eliáš

Obrázek 72: Gólová radost havlíčkobrodských dorostenců

Obrázek 73: Gólová radost finského hokejisty při finálovém utkání MS

Obrázek 74: Momentka ze zápasu Česko - Rusko

Obrázek 75: Střela Michala Vodného do spojnice branky

Obrázek 76: Havlíčkobrodský obránce Michal Kliment

Obrázek 77: Bitka mezi Janem Strejčkem a Janem Bergerem

Obrázek 78: Gólová radost Lukáše Zukala a Radima Ferdy

Obrázek 79: Český reprezentant Jiří Smejkal

Obrázek 80: Souboj Tomáše Černého a Radima Kucharczyka

11.12 Příloha 12: Vlastní tvorba v sezóně 2021/22

Obrázek 81: Útočník Michal Houdek

Obrázek 82: Gólová jihlavská radost Lukáše Mareše a Jakuba Illéše

Obrázek 83: Třebíčský brankář Pavel Jekel oslavující výhru po zápase

Obrázek 84: Zákrok jihlavského brankáře Maxima Žukova

Obrázek 85: Gólová radost třebíčského obránce Lukáše Doudery

Obrázek 86: Gól havlíčkobrodského kapitána Filipa Pártla